

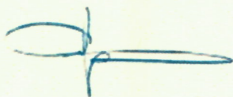
**ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს
კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული
ანგარიში**

სს „ხრამჭესი 1“-ის აქციონერებსა და დირექტორთა საბჭოს

ჩვენ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2020 წლის 30 იანვარს გაცემულ დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩაგვიტარებია წლიურ ანგარიშში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- ▶ მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- ▶ მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.



ალექსეი ლოზა,

შპს „იუაის“ სახელით

2020 წლის 21 სექტემბერი

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

სს „ხრამჭესი 1“-ის აქციონერებსა და დირექტორთა საბჭოს

ჩვენ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2020 წლის 30 იანვარს გაცემულ დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩაგვიტარებია წლიურ ანგარიშში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- ▶ მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- ▶ მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

ალექსეი ლოზა,

შპს „იუაის“ სახელით

2020 წლის 21 სექტემბერი



ИНТЕР РАО

ХРАМИ ГЭС-I

**წლიური მართველობითი ანგარიში
2019 წელს გაწეული სამუშაოს
შედეგების მიხედვით**

გენერალური დირექტორი:

დ. ვ. კანდელაკი

ფინანსური დირექტორი:

ე. გ. მჭედლიძე

19 სექტემბერი 2020 წელი





ИНТЕР РАО

ХРАМИ ГЭС-I

**წლიური მმართველობითი ანგარიში
2019 წელს გაწეული სამუშაოს
შედეგების მიხედვით**

გენერალური დირექტორი:

დ. ვ. კანდელაკი

ფინანსური დირექტორი:

ე. გ. მჭედლიძე

19 სექტემბერი 2020 წელი

შინაარსი

1. სამეთვალყურეო საბჭოს ანგარიში საზოგადოების საქმიანობის შესახებ	3
2. ზოგადი ინფორმაცია სს „ხრამკესი 1“-ის შესახებ.....	4
3. საზოგადოების მდგომარეობა დარგში: ბაზარი, მარკეტინგი, გაყიდვები	13
4. საზოგადოების საქმიანობის ძირითადი მაჩვენებლები.....	15
6. საზოგადოების განვითარების პერსპექტივები	19
7. საზოგადოების ეფექტურობის საკვანძო მაჩვენებლების სისტემა	21
8. სარემონტო საქმიანობა	23
9. საინვესტიციო საქმიანობა	23
10. შესყიდვების საქმიანობა.....	25
11. საზოგადოების საქმიანობასთან დაკავშირებული რისკის ძირითადი ფაქტორების აღწერილობა	26
12. კომპანიის აქციებზე გამოცხადებული - გადახდილი დივიდენდების შესახებ ანგარიში	27
13. სააქციო კაპიტალის სტრუქტურა	29
14. სამეთვალყურეო საბჭო.....	29
15. გენერალური დირექტორი	32
16. საკადრო პოლიტიკა და სოციალური პასუხისმგებლობა	32
17. გარემოს დაცვა.....	36
18. ცნობები საზოგადოების მიერ საანგარიშო წლის განმავლობაში დადებული მსხვილი გარიგებების და ასევე იმ გარიგებების შესახებ, რომელთა შესრულებაში არსებობს დაინტერესება და რომლებიც შესრულებულია საზოგადოების მიერ საანგარიშო წლის განმავლობაში	39
19. მონაცემები საზოგადოების წმინდა აქტივების მდგომარეობის შესახებ.....	39
20. დამატებითი ინფორმაცია აქციონერებისათვის	40

1. სამეთვალყურეო საბჭოს ანგარიში საზოგადოების საქმიანობის შესახებ

სააქციო საზოგადოების საქმიანობის ძირითადი მიმართულება არის ელექტროენერგიის წარმოება და რეალიზაცია. სამეთვალყურეო საბჭო ზოგადად წარმატებულად აფასებს 2019 წელს საზოგადოების განვითარების შედეგებს. თავისი საქმიანობის ამ პერიოდის განმავლობაში, სს „ხრამჭესი I“-მა (შემდგომში „კომპანია“) შეძლო კომპანიის სტაბილური ფუნქციონირების უზრუნველყოფა და 5 894 ათასი ლარის ოდენობით წმინდა მოგების მიღება.

სამეთვალყურეო საბჭო ახორციელებს კომპანიის სტრატეგიულ მენეჯმენტს, მას ენიჭება მნიშვნელოვანი როლი აქციონერთა უფლებების უზრუნველყოფაში, კომპანიის სტრატეგიული აღნიშვნებისა და ძირითადი მაჩვენებლების შესრულების განსაზღვრაში, აგრეთვე მისი წარმატებული ფინანსური და ეკონომიკური საქმიანობის უზრუნველყოფაში.

სამეთვალყურეო საბჭოს საქმიანობა იყო ორგანიზებული დამტკიცებული სამუშაო გეგმის შესაბამისად, რეგულარულად ხდებოდა მონიტორინგის განხორციელება დავალებების შესრულება. 2019 წელს კომპანიის სამეთვალყურეო საბჭოს 20 შეხვედრა გაიმართა, რომელზეც 46 საკითხი განიხილეს. შეუსრულებელი გადაწყვეტილება ამ პერიოდში არ აღინიშნებოდა.

ერთ-ერთი ყველაზე მნიშვნელოვანი გადაწყვეტილება იყო კომპანიის ბიზნეს გეგმისა და საინვესტიციო პროგრამის დამტკიცება 2020-2024 წლებისთვის. გარდა ამისა, დამტკიცებულ იქნა ლოკალური ნორმატიული აქტები, რომლებიც არეგულირებს კომპანიის საქმიანობას ეკონომიკური და პირადი უსაფრთხოების, ინვესტიციების და შესყიდვების ღონისძიებების და პროექტის მენეჯმენტის თვალსაზრისით. ასევე დამტკიცდა კომპანიის განახლებული ფინანსური პოლიტიკა. განხილულ იქნა გენერალური დირექტორის მოხსენებები სამეთვალყურეო საბჭოს მითითებების შესრულებისა და კორპორატიული ღონისძიებების გეგმის შესრულების, აგრეთვე კომპანიის ბიზნეს გეგმის, მათ შორის, საინვესტიციო პროგრამის შესრულების შედეგების შესახებ.

საზოგადოების სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების მუშაობის შეფასებისას, უნდა აღინიშნოს, რომ ყველა წევრი თავისი უფლებების განხორციელების და მოვალეობების შესრულების დროს მოქმედებდა საზოგადოების ინტერესების დაცვით, კეთილსინდისიერად და გონივრულად, აქტიურ მონაწილეობას იღებდა ყველა სხდომაში.

მომდევნო წლებში სამეთვალყურეო საბჭო უპირველეს ყურადღებას დაუთმობს კორპორაციული მართვის ხარისხის გაუმჯობესებას და კომპანიის მომგებიანობის ამაღლებას.

2. ზოგადი ინფორმაცია სს „ხრამჭესი 1“-ის შესახებ

გეოგრაფიული მდგომარეობა



ჰიდროელექტროსადგური „ხრამჰესი I“ მდებარეობს საქართველოს სამხრეთ-დასავლეთის ნაწილში, ქ. თბილისიდან 120 კმ-ზე დაშორებით, მდინარე ხრამზე, ზღვის დონიდან 1092 მ. სიმაღლეზე.

ჰიდროელექტროსადგური ექსპლუატაციაში გაუშვეს 1947 წელს. ჰიდროელექტროსადგური წარმოადგენს წლიური რეგულირების სადგურს და აქვს 312 მლნ. კუბ. მ. მოცულობის აუზი.

ჰიდროელექტროსადგურზე დაყენებულია სამი ჰიდროაგრეგატი თითოეული 37,6 მვტ სიმძლავრით. „ხრამჰესი I“-ის დადგენილი სიმძლავრე შეადგენს 112,8 მვტ-ს. საპროექტო საშუალო წლიური გამომუშავება 217 მლნ. კვტსთ შეადგენს.

ღია გამანაწილებელი მოწყობილობა შეერთებულია ენერგოსისტემასთან სამი ელექტროგადამცემი ხაზით: ელექტროგადამცემი ხაზი იმერა -110 კვტსთ, „თონეთი-2“- 110 კვ და „გომარეთი“ -110 კვ.

მოკლე ისტორია

ხრამის კასკადის მშენებლობა იყო დაგეგმილი რუსეთის ელექტრიფიკაციის სახელმწიფო კომისიის გეგმის პროგრამის მიხედვით და მოიცავდა ოთხი ჰიდროელექტროსადგურის მშენებლობას. აქედან აშენებულ იქნა მხოლოდ ორი სადგური. „ხრამჰესი I“ არის ზედა საფეხური, ხოლო „ხრამჰესი II“ ამ ეტაპზე არის ქვედა საფეხური.



„ხრამჭესი I“-ს მშენებლობა დაიწყო **1934 წელს**. დიდი სამამულო ომის პერიოდში მშენებლობა შეაჩერეს და განაახლეს 1944 წლის ბოლოს.

1947 წლის დეკემბერში ექსპლუატაციაში გაუშვეს ჰიდროაგრეგატი N1.

1949 წლის ბოლოს ჰიდროელექტროსადგური მთლიანად გაუშვეს ექსპლუატაციაში.

1996 წლის 13 დეკემბერს დაფუძნდა სააქციო საზოგადოება „ხრამჭესი 1“ საქართველოს სახელმწიფოს 100% წილობრივი მონაწილეობით.

1999 წლის 22 დეკემბერს სააქციო საზოგადოება „ხრამჭესი I“-ის და სააქციო საზოგადოება „ხრამჭესი 2“-ის აქციების მართვის უფლების შესახებ საქართველოს სახელმწიფოს და „AES Georgia Holdings B.V.“ კომპანიას შორის დადებული ხელშეკრულების საფუძველზე, საზოგადოების აქციების მართვის ექსკლუზიური უფლება და დივიდენდების მიღების უფლება გადაეცა კომპანიას „AES Georgia Holdings B.V.“.

2003 წელს კომპანია „AES Georgia Holdings B.V.“ (ამჟამად INTER RAO

Management B.V) საჯარო სააქციო საზოგადოება „ინტერ რაო“-ს საკუთრებაში გადავიდა.

2003-2009 წწ. პერიოდში განხორციელდა ძირითადი და დამხმარე აღჭურვილობის მოდერნიზაციისა და ავტომატიზაციასთან და ასევე სადგურის კეთილმოწყობასთან დაკავშირებული სარეაბილიტაციო სამუშაოები.

2011 წლის 31 მარტს საქართველოს სახელმწიფოსა და საჯარო სააქციო საზოგადოება „ინტერ რაო“-ს შორის დაიდო მემორანდუმი „ელექტროენერგეტიკის სფეროში თანამშრომლობის განვითარების და მიღწეული შეთანხმებების რეალიზაციის შესახებ.“

2011 წლის 7 აპრილის საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის დებულება N5-ის საფუძველზე დადგენილია სს „ხრამჭესი I“-ის და სს „ხრამჭესი 2“-ის მიერ გაშვებულ ელექტროენერგიაზე გრძელვადიანი ტარიფები 2025 წლამდე.

2011 წლის 13 აპრილს ხელმოწერილი მემორანდუმის ფარგლებში და საქართველოს მთავრობის 2011 წლის 31 მარტის სპეციალური დებულების N717 საფუძველზე და სააქციო საზოგადოებების „ხრამჭესი 1“-ის და „ხრამჭესი 2“-ის ნასყიდობის ხელშეკრულების თანახმად, რომელიც დადებულია საქართველოს სახელმწიფოსა და კომპანია „Gardabani Holding B.V“-ს შორის, სააქციო საზოგადოება „ხრამჭესი I“-ის და სააქციო საზოგადოება „ხრამჭესი 2“-ის აქციების 100% საკუთრების უფლება გადაეცა კომპანიას „Gardabani Holding B.V.“, რომელიც არის საჯარო სააქციო საზოგადოება „ინტერ რაო“-ს შვილობილი კომპანია.

2012 წლის 27 დეკემბერს საქართველოს მთავრობასა და საჯარო სააქციო საზოგადოება „ინტერ რაო“-ს შორის დადებულ იქნა შუალედური მემორანდუმი ელექტროენერგიის სფეროში თანამშრომლობის შესახებ, რომელიც მოქმედებდა 2013 წლის 31 მარტამდე. ამ მემორანდუმის

ფარგლებში, მხარეები შეთანხმდნენ 2025 წლამდე ხანგრძლივი თანამშრომლობის სტრატეგიის შემუშავებაზე.

2013 წლის 31 მარტს საქართველოს მთავრობასა და საჯარო სააქციო საზოგადოება „ინტერ რაო“-ს შორის ხელმოწერილ იქნა მემორანდუმი ელექტროენერგიის სფეროში თანამშრომლობის განვითარების და ადრე მიღწეული შეთანხმებების რეალიზაციის შესახებ, რომელიც მოქმედებს 2025 წლის 31 დეკემბრამდე.

2017 წლის 30 ოქტომბერს, საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის (GNERK) #30 დადგენილების საფუძველზე, შეცვალა ტარიფი და შეიქმნა ახალი გრძელვადიანი ტარიფები ხრამჰესი II-ისთვის 2025 წლამდე, რათა უზრუნველყოს ინვესტიციის გარანტირებული დაბრუნება PJSC Inter RAO-სთვის. სს ხრამჰესი I და სს ხრამჰესი II შეძენისას.

2019 წლის 28 ნოემბერს, საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის (GNERK) #30 დადგენილების საფუძველზე, შეცვალა ტარიფი და შეიქმნა ახალი გრძელვადიანი ტარიფები ხრამჰესი II-ისთვის 2025 წლამდე, რათა უზრუნველყოს ინვესტიციის გარანტირებული დაბრუნება PJSC Inter RAO-სთვის. სს ხრამჰესი I და სს ხრამჰესი II შეძენისას.

სს „ხრამჰესი I“-ის ძირითადი პარამეტრები

სადგურის ძირითადი პარამეტრები ჩამოთვლილია ქვემოთ:

- დადგენილი სიმძლავრე - 112.8 მვტ
- საპროექტო გამომუშავება - 217 მლნ. კვტსთ
- ჰიდროაგრეგატების რაოდენობა - 3 ცალი
- თითოეული ჰიდროაგრეგატის დადგენილი სიმძლავრე - 37.6 მვტ
- ჰიდროელექტროსადგურის წყლის მაქსიმალური ხარჯი - 36 მ³/წმ.
- წყალსაცავში წყლის დონის მაქსიმალური ნიშნული - 1512 მ
- წყალსაცავში წყლის დონის მინიმალური ნიშნული - 1497.50 მ
- საანგარიშო დაწნევა - 370 მ
- ფაქტიური დაწნევა - 420 მ
- ტურბინის ტიპი - ციცხვიანი, ვერტიკალური
- ტურბინის ნომინალური სიმძლავრე - 38 ათასი კვტ
- ტურბინაში წყლის ხარჯი - 12 მ³/წმ.
- ბრუნვის სიჩქარე - 375 ბრ./წთ.
- გენერატორის ტიპი - ვერტიკალური, საკიდი
- ნომინალური სიმძლავრე - 37,6 მვტ
- ნომინალური ძაბვა - 10,5 კვ



ჰიდროკვანძის ნაგებობების აღწერა

ჰიდროკვანძის ძირითადი და დამხმარე ნაგებობების შემადგენლობაში შედის:

1. სათაო კვანძი

- ზედაპირული წყალსაგდების კაშხალი;
- წყალმიმღები;
- ფსკერული წყალსაშვი;
- წყალსაცავი.

2. დერივაცია

- გვირაბი № 1
- რკინაბეტონის წყალგამტარი
- გვირაბი № 2

3. დაწნევითი სადგურის კვანძი

- გამათანაბრებელი შახტი კამერებით
- დაწნევითი ტურბინული წყალგამტარი

- დროსელური საკეტების სათავსოები
- ჰიდროელექტროსადგურის ნაგებობა სარინი არხით და ავარიული გადაადგების ღარით



წყალსაცავის მაქსიმალური სამუშაო ჰორიზონტი - ზღვის დონიდან 1512 მ., სარკის ზედაპირი შეადგენს 33,7 კმ², წყლის საერთო მოცულობა - ბრუტო 312 მილიონი მ³, ნეტო - 292 მილიონი მ³, მკვდარი წყლის მოცულობა 20 მილიონი მ³. წყლის ქვედა სამუშაო ჰორიზონტი შეადგენს 1497,50 მ. წყალსაცავის ამოქმედების პრიზმა არის 14,5 მ. წყალსაცავი შეიქმნა წალკის ხეობაში მდებარე კაშხალის აგებით. კაშხალის ტიპი - ქვა-მიწიანი ნაყარი, თხემის სიგრძე - 113 მ. კაშხალის თხემის ნიშნული - 1514,50 მ., ხოლო ზედა სიგანე - 5 მ., კაშხალის სიმაღლე მისი საფუძველიდან - 32 მ. კაშხალი აღჭურვილია ბეტონის საფუძველზე დაყენებული ფილტრაციის საწინააღმდეგო ლითონის ეკრანით, რომელიც დამზადებულია უჟანგავი ფოლადისგან. ზედა კბილის კონტური და შეერთებები დაფარულია ფილტრაციის საწინააღმდეგო ცემენტით. ფერდობების დახრილობა - ზედა 1:1,35; ქვედა 1:1,4.

მარცხენა სანაპიროზე კაშხალს აქვს ზედაპირული წყალსაგდები, რომელიც 6 მაღლისგან შედგება, წყალგამტარის თხემის ნიშნულით 1510 მ., აღჭურვილია ლითონის სრიალა საკეტებით ზედა ნიშნულით 1513 მ. ყოველი მაღის გამტარიანობა 53-55 მ³/წმ., წყალსაგდების ყველა მაღის ზოგადი გამტარიანობა 500 მ³/წმ.

ზედაპირული წყალსაგდები შეერთებულია წყლის მდინარე ხრამში გადაგდების სარინ არხთან. არხის გამტარიანობა არის 500 მ³/წმ.

დაწნევითი დერივაციის ტრასას მთლიან სიგრძეზე აქვს მხოლოდ ერთი ღუნი გამათანაბრებელი შახტის ახლოს, სადაც ჩაწერილია 200 მ. რადიუსის მქონე მრუდი. მთლიანი დერივაცია სამ ნაწილზე იყოფა:

- გვირაბი N1: სიგრძე 1378 მ., აქვს მრგვალი ჭრა შიდა დიამეტრით 3.2 მ., განივი ჭრის ფართი 8მ², გვირაბის გადახრა -0.003, გვირაბის ბოლოს დაწნევა 31 მ., მაქსიმალური სიღრმე 50 მ. გვირაბის მოპირკეთება არის რკინაბეტონის, ზედაპირის ხორკლიანობის შემცირებისა და გვირაბიდან წყლის საფილტრაციო დანაკარგის შემცირებისთვის შიდა ნაწილები დაფარულია რკინატორკეტული ფენით.
- რკინაბეტონის დაწნევითი წყალგამტარი 1308,8 მ. სიგრძით, ოვალური ჭრით, წყალგამტარის დახრილობა იცვლება 0,003-დან 0,018-მდე. წყალგამტარის ბოლოს წყლის დაწნევა არის 38 მ. წყალგამტარის შიდა ზედაპირზე დატანილია რკინატორკეტის ფენა. განივი ჭრილის ფართი არის 8მ². რკინაბეტონის წყალგამტარი ჩადებულია ტრანშეაში და დაფარულია გრუნტით. წყალგამტარის დასაწყისში და ბოლოს არსებობს ჰერმეტიკული ლიუკები შესვლისა და დერივაციის დათვალიერებისათვის, ხოლო წყალგამტარის შუა ნაწილში არსებობს ჰერმეტიკული ეზოები სარემონტო სამუშაოების შესრულებისთვის.
- გვირაბი N2, სიგრძე 4859,1 მ.. გვირაბის ჭრილი მრგვალი დიამეტრით 3,2 მ., გვირაბის დახრილობა გამათანაბრებელ შახტაში არის 0,0043. წყლის დაწნევა გვირაბის ბოლოს არის 63,2 მ. გვირაბის მოპირკეთება-რკინაბეტონის, ხოლო მყარი ქანებზე - ბეტონის, შიდა ზედაპირი ასევე

მოპირკეთებულია რკინატორკრეტით. გვირაბის მაქსიმალური გაღრმავება დედამიწის ზედაპირიდან არის 95 მ. გვირაბის შუა ნაწილში არსებობს საექსპლუატაციო შახტა ლიუკით, რომლის სიგრძეა 92 მ., ხოლო დიამეტრი 4 მ.

3. საზოგადოების მდგომარეობა დარგში: ბაზარი, მარკეტინგი, გაყიდვები

სს „ხრამჭესი I“-ის ძირითადი საქმიანობა არის ელექტროენერგიის წარმოება. 2019 წელს საზოგადოება სხვა საქმიანობას არ ახორციელებდა. ელექტროენერგიის საშუალო წლიური გამომუშავების მოცულობა საშუალოდ საქართველოში ერთ წელიწადში გამომუშავებული ელექტროენერგიის 2%-ს შეადგენს.

საანგარიშო წლის განმავლობაში საქართველოს ენერგოსისტემის განვითარების ტენდენციები შეფასებულია როგორც ზომიერად ოპტიმისტური, რაც დაკავშირებულია საანგარიშო წლის განმავლობაში მომხდარ მოვლენებთან, რომლებმაც მნიშვნელოვნად იმოქმედეს დარგის საერთო მდგომარეობაზე:

- ქვეყანაში ელექტროენერგიის მოხმარების ზრდა;
- საანგარიშო წლის ბოლოს ეროვნული ვალუტის მკვეთრი დევალვაცია აშშ-ს დოლართან მიმართებაში;

საზოგადოების მმართველობის აზრით, სს „ხრამჭესი I“-ის განვითარების ტენდენცია დარგის ზოგად ტენდენციებზე უკეთესია, რაც შემდეგ ფაქტორებთან არის დაკავშირებული:

- წყლის წლიური რეგულირების მნიშვნელოვანი აუზის არსებობა გვაძლევს გამომუშავების დაგეგმვის შესაძლებლობას ქვეყნის ენერგოსისტემის მოთხოვნის გათვალისწინებით.

- ეროვნული ვალუტის ინფლაცია აშშ დოლართან მიმართებაში აუმჯობესებს საზოგადოების პროდუქციაზე ფასების კონკურენტუნარიანობას თბოელექტროსადგურების მიერ გამომუშავებულ ან იმპორტირებულ ელექტროენერგიასთან შედარებით.

დარგში მდგომარეობის შენარჩუნებისთვის, სს „ხრამჰესი I“ -ის მიერ მიღებული იქნება შემდეგი ზომები:

- ტექნიკური მდგომარეობის სათანადო დონეზე შენარჩუნება;
- სადგურის შეუფერხებელი მუშაობის და ხარჯების ოპტიმიზაციის ხელშეწყობა;

- გონივრული აუცილებლობის პრინციპით, ძირითად აღჭურვილობაში ინვესტიციების უზრუნველყოფა.

ჩვენი აზრით, აღნიშნული ზომების კომპლექსი უზრუნველყოფს საზოგადოების მიერ უახლოეს მომავალში შემდეგი შედეგების მიღწევას:

- ეფექტურობის ყველა ძირითადი საკვანძო მაჩვენებლის შესრულება;
- სარემონტო და საინვესტიციო პროგრამების შესრულება;

სავარაუდო უარყოფითი ფაქტორები, რომლებმაც შეიძლება უახლოეს წლებში უარყოფითად აისახონ საზოგადოების განვითარების ტემპებზე, შეიძლება იყოს შემდეგი:

- ადგილობრივი ვალუტის არასტაბილური კურსი სარეზერვო ვალუტებთან მიმართებაში;

- დაბალი დონის ნალექების ციკლის დადგომა;
- ცვლილებები საკანონმდებლო და მარეგულირებელ აქტებში;
- ქვეყანაში ენერგოსექტორში სოციალური და პოლიტიკური ზეწოლის გაძლიერება

- შიდაპოლიტიკური მდგომარეობის გართულება, რომელიც გამოიწვევს ქვეყნის საინვესტიციო მიმზიდველობის შემცირებას და შესაბამისად შეამცირებს ელექტროენერგიის მოხმარებას;

სს „ხრამჰესი I“-ს მმართველობა სთავაზობს აღნიშნული უარყოფითი ფაქტორების წარმოშობის შემთხვევაში რისკების შემცირების შემდეგ ზომების:

- საზოგადოების კონკურენტული უპირატესობების ელექტროენერგიის ბაზარზე სრული რეალიზაცია.

- საზოგადოების გამომუშავების წლიური გრაფიკის შედგენა ქვეყანაში ელექტროენერგიაზე მოთხოვნის სეზონურობის გათვალისწინებით.

2000 წლიდან, პირდაპირი ხელშეკრულებების საფუძველზე, საზოგადოების ელექტროენერგიის ერთადერთი მყიდველი არის სს „თელასი“, რაც გამორიცხავს საზოგადოების კონკურენტუნარიანობაზე მოქმედი ფაქტორების წარმოშობას.

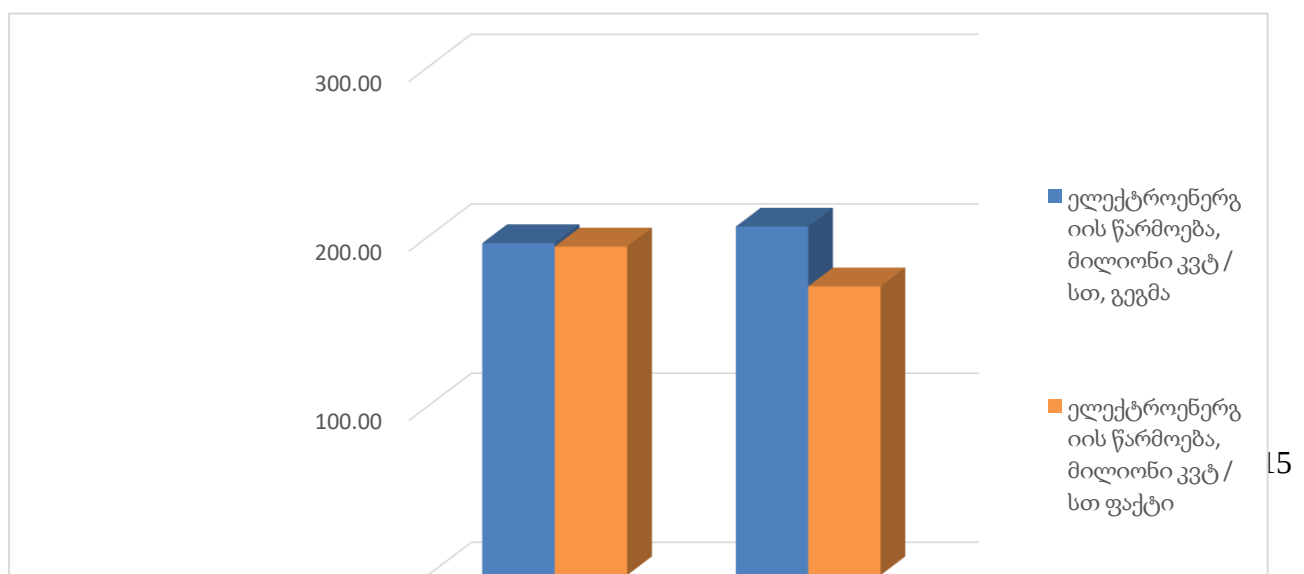
4. საზოგადოების საქმიანობის ძირითადი მაჩვენებლები

საზოგადოების ძირითადი სამეწარმეო და ფინანსური მაჩვენებლების დინამიკა შეიძლება დახასიათდეს შემდეგნაირად:

საქმიანობის ძირითადი სამეწარმეო მაჩვენებლები

მაჩვენებლები	მილიონი კვ *სთ		
	2018 წ.	2019 წ.	% ცვლილება
ელექტროენერგიის გამომუშავება	194	171	-12.1%
ელექტროენერგიის საკუთარი მოხმარება და ტრანსფორმატორებში დანაკარგები	3.6	3.2	-10.7%
ელექტროენერგიის სასარგებლო გაშვება	191	168	-12.1%

ელექტროენერგიის გამომუშავების შემცირება უკავშირდება 2019 წელს წყლის უკიდურესად დაბალ შემოდინებას, ისევე, როგორც საქართველოს ცენტრალური დისპეტჩერიზაციის სამსახურის გადაწყვეტილებას 2019 წლის ბოლოს 2019 წლის ბოლოსთვის წლიური რეგულირების აუზში წყლის ნაწილობრივ კონსერვაციისთვის, მისი გამოყენებისთვის 2020 წლის 1 კვარტალში.



„ინტერ რაო“-ს მიერ სს „ხრამჰესი I“-ის და სს „ხრამჰესი 2“-ს შეძენაზე ინვესტიციების გარანტირებული დაბრუნების უზრუნველყოფის მიზნით, ასევე ლარის კურსის აშშ დოლართან მიმართებაში შეცვლასთან დაკავშირებით საქართველოს ენერგეტიკის მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის დებულების N30 საფუძველზე, რომელიც დათარიღებულია 31.10.2017წ., განხორციელდა ტარიფის შესწორება და დადგინდა სს „ხრამჰესი 2“-ის ახალი გრძელვადიანი ტარიფები 2025 წლამდე:

- 2019 წლის 1 დეკემბრიდან 2021 წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით - 10.837 თეთრი/კვსთ;
- 2022 წლის 1 იანვრიდან 2025 წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით - 2.3 თეთრი/კვსთ.

პირდაპირი ხელშეკრულების თანახმად, ელექტროენერგიის მიწოდება 2019 წლის იანვრიდან ნოემბრის ჩათვლით განხორციელდა სს თელასზე დადგენილი ტარიფით 9.147 თეთრი / კვსთ., 2019 წლის დეკემბრიდან - ტარიფით 10.837 თეთრი / კვსთ.

რეალიზაციიდან მიღებული მოგება ფულადი გამოსახულებით 15 731 ათას ლარს შეადგენს.

ფინანსური და ეკონომიკური საქმიანობის ძირითადი შედეგები

მაჩვენებლების დასახელება	2018 წ.	2019 წ.	ათასი ლარი
			% ცვლილება
გაყიდვებიდან მიღებული შემოსავალი	16 711	15 731	-5.9%
ძირითადი საქმიანობიდან მოგება (ზარალი)	7 613	6 752	-11.3%
EBITDA	12 694	11 841	-6.7%
წმინდა მოგება (ზარალი)	8 075	5 894	-27.0%

2019 წელს ფინანსური-სამეურნეო საქმიანობის შედეგად, საზოგადოებას მიღებული აქვს წმინდა მოგება 5 894 ათასი ლარის ოდენობით. წინა პერიოდის მოგებასთან შედარებით წმინდა მოგების შემცირება დაკავშირებულია ელექტროენერგიის წარმოების შემცირებასთან წყლის დაბალი ბალანსის გამო აგრეთვე, წლის ბოლოს წლიური რეგულირების აუზში წყლის ნაწილობრივი დაზოგვის საჭიროების გამო (საქართველოს ცენტრალური დისპეტჩერიზაციის სამსახურის გადაწყვეტილებით), გაუარესებული წონასწორობის სხვაობის გაუარესებით და გადასახადის შემცირებით მოგება დივიდენდის გადახდების შემცირების გამო, მისაღები / გადახდების პროცენტული ბალანსის ზრდა და ძირითადი აქტივების და არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციის ხარჯების შემცირება.

ანალიტიკური მაჩვენებლები

კომპანიის აქტივების სტრუქტურა და დინამიკა

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიის აქტივების საერთო ღირებულება 70,682 ათასი ლარი იყო. აბსოლუტური თვალსაზრისით, აქტივების ღირებულება საანგარიშო წლის განმავლობაში შემცირდა 3,599 ათასი ლარით. საანგარიშო წლის ბოლოს, გრძელვადიანი აქტივები შემცირდა 207 ათასი ლარით და შეადგინა 56 131 ათასი ლარი, ხოლო მიმდინარე აქტივები შემცირდა 3 392 ათასი ლარით და შეადგინა 14 551 ათასი ლარი. კომპანიის აქტივების ღირებულების შემცირების ძირითადი მიზეზი არის ფულადი ბალანსის შემცირება დივიდენდების გადახდის გამო.

საზოგადოების ლიკვიდობის მაჩვენებლები

მაჩვენებლების დასახელება	2019 წ.	2019 წ.
სასწრაფო ლიკვიდობის მაჩვენებლები	3.63	2.83
მიმდინარე ლიკვიდობის მაჩვენებლები	3.69	2.92

საანგარიშო პერიოდის ლიკვიდობის მაჩვენებლები შემცირდა, მაგრამ მნიშვნელოვნად გადააჭარბა 1-ს, რაც ნიშნავს, რომ ფულადი სახსრებით და მოსალოდნელი ჩარიცხვებით შესაძლებელია კომპანიის მიმდინარე ვალდებულებების დაფარვას. ინდიკატორების ვარდნის მთავარი მიზეზი ფულადი ბალანსის მნიშვნელოვანი ვარდნაა, რაც გამოწვეულია დივიდენდების გადახდის გამო.

საზოგადოების რენტაბელობის მაჩვენებლები

მაჩვენებლების დასახელება	2018 წ.	2019 წ.
გაყიდვების რენტაბელობა	45.6%	43.0%
აქტივების რენტაბელობა (ROA)	11.5%	8.1%
საკუთარი კაპიტალის რენტაბელობა (ROE)	11.6%	9.0%

საანგარიშო პერიოდის რენტაბელობის მაჩვენებლები შემცირებულია, რაც გამოწვეულია ელექტროენერგიის გაყიდვიდან შემოსავლის შემცირებით, წარმოების ინდიკატორების შემცირების გამო. ზოგადად, საანგარიშო პერიოდის ეს მაჩვენებლები მაღალია, რაც იმაზე მეტყველებს, რომ მიმდინარე ტარიფით ელექტროენერგიის წარმოება და გაყიდვა კომპანიისთვის მნიშვნელოვანი მოგება მოაქვს. ეს ინდიკატორები სრულყოფილად ასახავს ეფექტურობის ხარისხს მატერიალური, შრომის, ფულის და სხვა რესურსების გამოყენებაში.

საზოგადოების ფინანსური მდგრადობის მაჩვენებლები

მაჩვენებლების დასახელება	2018 წ.	2019 წ.
ფინანსური დამოუკიდებლობის კოეფიციენტი	0.93	0.93
სესხის და საკუთარი საშუალებების შეფარდება	0.07	0.08

მაჩვენებლების მონაცემებიდან ჩანს, რომ საკუთარი კაპიტალის წილი ბალანსის ვალუტაში შეადგენდა 0,93, რაც აღემატება რეკომენდებულ მნიშვნელობას და საზოგადოების მაღალ ფინანსურ დამოუკიდებლობაზე

მეტყველებს.

სესხის და საკუთარი კაპიტალის შეფარდება 0.08 ოდენობით (სესხის კაპიტალის 0,08-ზე მოდის საკუთარი კაპიტალის ერთი ლარი) მეტყველებს კომპანიის ფინანსურ მდგრალობაზე.

6. საზოგადოების განვითარების პერსპექტივები

სს „ხრამქესი I“-ის შეძენაში ჩადებული ინვესტიციების ამოღების მიზნით, საქართველოს ენერგეტიკის მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის 07.04.2011 წლის N5 დებულების საფუძველზე, სს „ხრამქესი I“-ის და სს „ხრამქესი 2“-ის გაშვებულ ელექტროენერგიაზე დადგინდა გრძელვადიანი ტარიფები 2025 წლამდე, სადაც გათვალისწინებულია ტარიფის მნიშვნელოვანი ზრდა 01.01.2014 წ..

საჯარო სააქციო საზოგადოება „ინტერ რაო“-ს მიერ სს „ხრამქესი I“-ის და სს „ხრამქესი 2“-ს შეძენაზე ინვესტიციების გარანტირებული დაბრუნების უზრუნველყოფის მიზნით, ასევე ლარის კურსის აშშ დოლართან მიმართებაში შეცვლასთან დაკავშირებით, საქართველოს ენერგეტიკის მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის დებულების N30 საფუძველზე, რომელიც დათარიღებულია 31.10.2017წ., განხორციელდა ტარიფის შესწორება და დადგინდა სს „ხრამქესი 2“-ის ახალი გრძელვადიანი ტარიფები 2025 წლამდე.

აქედან გამომდინარე, შემდგომ წლებში საზოგადოება გეგმავს მოგების მიღებას, და შესაბამისად, საზოგადოების რენტაბელურობის, ლიკვიდობის და ფინანსური მდგრალობის მაღალი მაჩვენებლების მიღებას.

ფინანსური და ეკონომიკური საქმიანობის დაგეგმილი მაჩვენებლების მისაღწევად, სს „ხრამქესი I“ გეგმავს სადგურის საექსპლუატაციო სანდოობის შენარჩუნებას. მაღალი წყლის ბალანსის შემთხვევაში, შეიძლება გამოვიდეთ მაღალ სამეწარმეო მაჩვენებლებზე, რომლებიც მიღწეულ იქნა წინა წლებში.

რეფორმირება ენერგეტიკულ სექტორში

2006 წელს, საქართველოს პარლამენტმა დაამტკიცა № 3259 დადგენილება "საქართველოს ენერგეტიკის სექტორში სახელმწიფო პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებების შესახებ". როგორც ამ რეზოლუციის განხორციელების ნაწილი, შედგენილია გეგმა კონკურენტუნარიან (საბითუმო) ბაზარზე გადასვლის შესახებ, რომელიც შეიცავს ლიბერალიზაციის სპეციფიკურ ეტაპებს. გეგმის შესაბამისად, გათვალისწინებული იყო მომხმარებელთა ეტაპობრივი დაშვება კონკურენტულ ბაზარზე.

2014 წელს ევროკავშირმა და საქართველომ ხელი მოაწერეს ასოცირების ხელშეკრულებას, რომლის განუყოფელი ნაწილია ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი ვაჭრობის ზონის ხელშეკრულება. 2016 წლის 18 ოქტომბერს საქართველომ ხელი მოაწერა ოქმს ევროკავშირის ენერგეტიკულ საზოგადოებაში შესვლის შესახებ და ავტომატურად მიუერთდა ევროკავშირის დირექტივებს და რეგულაციებს ელექტროენერგიის, გაზის, ნავთობის, განახლებადი ენერგიის, ენერგოეფექტურობისა და გარემოს შესახებ.

ენერგეტიკულ საზოგადოებაში გაწევრიანების ოქმში, საქართველო პირობა დადო თავისუფალი ენერგიის ბაზრის შექმნაზე, კერძოდ, ელექტროენერგია, თავისუფალი კონკურენციის პრინციპის დაცვით.

ამ რეფორმის განსახორციელებლად შემუშავდა კანონი „ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების შესახებ“. ეს კანონი იქნა მიღებული და ძალაში შევიდა 2019 წლის 20 დეკემბერს, გარდამავალი პერიოდით 2022 წლამდე.

ამ რეფორმას განსაკუთრებული გავლენა არ ექნება კომპანიის წარმოებასა და კომერციული საქმიანობაზე ვინაიდან კომპანიის ტარიფები 2025 წლამდე გრძელვადიანი და ფიქსირებულია. ბაზარზე ახალი მყიდველების (პირდაპირი მომხმარებლების, მოვაჭრეების) წარმოქმნას, როგორც ფინანსური თვალსაზრისით, ასევე კონკურენტუნარიანობის თვალსაზრისით (ბაზარზე კონკურენტუნარიანი პოზიციის შეცვლა) კონკრეტული გავლენა არ ექნება. ამ ეტაპზე არ არის გათვალისწინებული ელექტროენერგიის მწარმოებლების ტარიფების დერეგულირება, შესაბამისად, ეს რეფორმა ძირითადად გამანაწილებელ კომპანიებს ეხება.

7. საზოგადოების ეფექტურობის საკვანძო მაჩვენებლების სისტემა

ეფექტურობის საკვანძო მაჩვენებლები წარმოადგენს ძირითადი მაჩვენებლების სისტემას, რომელიც ყველაზე მნიშვნელოვანია საქმიანობის ეფექტურობის შეფასებისთვის და დადგენილია როგორც შესაბამის წლიურ პერიოდში განვითარების მთავარი სამიზნე კრიტერიუმები (ორიენტირები).

ხრამჭესი I სს-სთვის 2019 წლის ძირითადი ამოცანა იყო აქტივების მფლობელობისა და მართვის ეკონომიკური ეფექტურობის უზრუნველყოფა, მათ შორის აქტივების მომგებიანობის ამაღლება. აღნიშნული ამოცანის ფარგლებში შემუშავებულ იქნა საზოგადოების ეფექტურობის საკვანძო მაჩვენებლების და საკონტროლო მაჩვენებლების ჩამონათვალი, რომელიც დამტკიცდა საზოგადოების სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებით (სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომის ოქმი, 2019 წლის 14 თებერვლის №3). გენერალური დირექტორის 22.03.2019 №03/20 ბრძანებით, მსგავსი კრიტერიუმები ასევე დამტკიცდა შემდეგი მენეჯერებისთვის: მთავარი ინჟინერი, ფინანსური დირექტორი და კომერციული დირექტორი.

2019 წლის განმავლობაში საზოგადოების მიერ გაწეული საქმიანობის შედეგების მიხედვით, საკონტროლო მაჩვენებელი და ეფექტურობის საკვანძო მაჩვენებელი შესრულებულია შემდეგნაირად:

ეფექტურობის საკვანძო მაჩვენებლის დასახელება	მაჩვენებლის შესრულების დონე	ყველა მაჩვენებელი
---	-----------------------------	-------------------

	ქვედა	სამიზნე	ზედა	
ეფექტურობის საკვანძო მაჩვენებელი 1. EBITDA 2017 წლის ბიზნეს გეგმის მნიშვნელობიდან 2019 წ	95%	100%	110%	50%
ეფექტურობის საკვანძო მაჩვენებელი 2. საოპერაციო ფულადი ნაკადი 2019 წლის ბიზნეს გეგმის მნიშვნელობიდან	95%	100%	110%	40%
ეფექტურობის საკვანძო მაჩვენებელი 3	-	100%	90%	10%

საკონტროლო მაჩვენებლის დასახელება	სამიზნე მაჩვენებელი	ფაქტიური მნიშვნელობა	გავლენის ხარისხი (წონა)
საკონტროლო მაჩვენებელი 1. ავარიების (წონა 40%) ან უბედური შემთხვევების (წონა 30%) არარსებობა ან ტრავმატიზმის სიხშირის კოეფიციენტის (წონა 30%) შესრულება	100%	100%	100% მდე
საკონტროლო მაჩვენებელი 2. შემოდგომა-ზამთრის პერიოდში მუშაობისათვის მზადყოფნის პასპორტის მიღება (არსებობა);	100%	100%	100%
საკონტროლო მაჩვენებელი 3. საანგარიშგებო და საშემსრულებლო დისციპლინის დაცვა და კორპორატიული ღონისძიებების გეგმის შესრულება;	100%	100%	50% მდე
საკონტროლო მაჩვენებელი 4. სსს „ინტერ რაო“-ს შიდა აუდიტის ბლოკის მიერ გეგმიური და არაგეგმიური შემოწმების შედეგების მიხედვით არსებითი შენიშვნების არარსებობა;	მნიშვნელოვანი შენიშვნები არ არსებობს	მნიშვნელოვანი შენიშვნები არ არსებობს	100% მდე

ეფექტურობის საკვანძო მაჩვენებლების და საკონტროლო მაჩვენებლების შესრულება 2019 წლისთვის კორპორატიული ღონისძიებების გეგმის შესაბამისად განხილული იქნა 2020 წლის აპრილში.

8. სარემონტო საქმიანობა

2019 წელს საზოგადოების აქტივებს რემონტზე დაიხარჯა 561 ათასი ლარი.

პროექტების დასახელება	პროექტის ღირებულება (ათასი ლარი)
მიმდინარე რემონტი ჰიდროაგრეგატების №1,2,3	186
შემოვლითი არხის ღობეების გაწმენდა და შეკეთება	269
ამწეს რემონტი (140 ტ)	53
საკანალიზაციო ხაზის რემონტი	30
შიბერული ჩამკეტის რემონტი №2	23
სულ:	561

9. საინვესტიციო საქმიანობა

2019 წელს კომპანიამ განახორციელა ინვესტიციები კაპიტალის ინვესტიციის სახით:

დასახელება	ჯამი
ფინანსირება, ათასი ლარი დღგ-ს ჩათვლით	5 480
ათვისება, ათასი ლარი დღგ-ს გარეშე	4 662
ძირითადი საშუალებების შეყვანა, ათასი ლარი დღგ-ს გარეშე	763

ინვესტიციები განხორციელდა შემდეგ სფეროებში:

დასახელება	ათვისების მოცულობა (ათასი ლარი)
ტექნიკური აღჭურვილობისა და რეკონსტრუქციის ჩათვლით, მათ შორის:	4 282
სადგურის ავტომატიზაციის სისტემის ელექტრული ხაზების და გენერატორების სარელო დაცვის დაპროექტება, შეძენა და შეცვლა	3 861
ამომრთველების შეძენა და შეცვლა 110 კვ	267
ძაბვის ტრანსფორმატორის შეძენა 110კვ და 10.5 კვ	115
საპროექტო და კვლევითი სამუშაოები თევზის დაცვის სისტემის შესაქმნელად	38
საწარმოო დანიშნულების ტექნიკისა და ინვენტარის შეძენა	350
სხვა ინვესტიციები კაპიტალის ინვესტიციების სახით	31
სულ:	4 662

საინვესტიციო პროექტების დაფინანსების წყარო იყო საკუთარი სახსრები (ამორტიზაცია).

სადგურის სანდოობის შენარჩუნებისთვის, საზოგადოება გეგმავს შემდგომი 5 წლის განმავლობაში შემდეგი დიდი საინვესტიციო პროექტის რეალიზაციას:

კომპანიის დაგეგმილი ინვესტიციების მთავარი მიმართულება მომდევნო 5 წლის განმავლობაში არის ტექნიკური აღჭურვილობის და სადგურის ობიექტების რეკონსტრუქცია. სადგურის ოპერატიული საიმედოობის შესანარჩუნებლად, დაგეგმილია ძირითადი საინვესტიციო პროექტების განხორციელება: «№2 ჰიდროაგრეგატის სტატორის შეძენა და შეცვლა», «№1 ჰიდროაგრეგატის სტატორის შეძენა და შეცვლა», «№3 ჰიდროაგრეგატის სტატორის შეძენა და შეცვლა».

10. შესყიდვების საქმიანობა

2019 წელს შესყიდვის საქმიანობის განხორციელების დროს, საზოგადოება ხელმძღვანელობდა შემდეგი დებულებებით:

- დებულება სს „ხრამჰესი I“-ის საჭიროებებისთვის საქონლის, მომსახურების და სამუშაოების რეგლამენტირებული შესყიდვების ჩატარების წესის შესახებ (დამტკიცებულია სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ, ოქმი N9, დათარიღებულია 19.07.2016 წ.);

- სს „ხრამჰესი I“-ს შესყიდვების წლიური კომპლექსური პროგრამა 2019 წლისთვის დამტკიცებულია ცენტრალური შესყიდვის ორგანოს გადაწყვეტილებით (ოქმი № 370-0011-2018, დათარიღებულია 05.12.2018 წ.) 8 991 ათასი ლარის თანხაზე (47 ლოტი).

2019 წელს საზოგადოების ინტერესებში განხორციელდა 46 შესყიდვა 5 507 ათასი ლარის ოდენობით, მათ შორის:

№	დასახელება	რაოდენობა	შესყიდვების საერთო ღირებულება დღგ-ს გარეშე (ათასი ლარი)
1	შეთავაზების ღია მოთხოვნა	17	4 963
2	ფასების ღია მოთხოვნა	12	301
3	ერთერთი მიმწოდებლისგან შესყიდვა	6	134
4	შესყიდვების რიგი 25000 ათას ლარამდე	11	109
	სულ	46	5 507

2019 წელს შესყიდვების ძირითადი ნაწილი განხორციელდა სარემონტო და საინვესტიციო საქმიანობაში, პროექტებზე, რომლებიც აღწერილია წინა თავებში.

11. საზოგადოების საქმიანობასთან დაკავშირებული რისკის ძირითადი ფაქტორების აღწერილობა

საზოგადოება გამოყოფს რისკის შემდეგ ძირითად ფაქტორებს, რომლებმაც შეიძლება უარყოფითად აისახონ ჰიდროელექტროსადგურის საქმიანობაზე:

- ადგილობრივი ვალუტის არასტაბილური კურსი სარეზერვო ვალუტებთან მიმართებაში;
- ნალექების დაბალი დონის ციკლის დადგომა;
- შიდა პოლიტიკური მდგომარეობის გართულება, რომელიც გამოიწვევს ქვეყნის საინვესტიციო მიმზიდველობის შემცირებას და შესაბამისად შეამცირებს ელექტროენერგიის მოხმარებას;
- ქვეყნის ენერგეტიკულ სექტორზე სოციალური და პოლიტიკური გავლენის გაძლიერება;
- ტექნოგენური რისკი (ამინდის და კლიმატური მოვლენები და კატაკლიზმები).

აღნიშნული უარყოფითი ფაქტორების წარმოშობის შემთხვევაში რისკების შემცირების მიზნით, სს „ხრამჰესი I“-ის მმართველობა აპირებს შემდეგი ღონისძიებების ჩატარებას:

- სარემონტო და პროფილაქტიკური სამუშაოების გეგმიური ჩატარება;
- სადგურის ტექნიკური ექსპლუატაციის და უსაფრთხოების ტექნიკის წესების დაცვა;
- საზოგადოების გამომუშავების გრაფიკის შედგენას ქვეყანაში ელექტროენერგიაზე მოთხოვნის სეზონურობის გათვალისწინებით.

ასევე, დაზღვევა არის საიმედო ფინანსური ინსტრუმენტი, რომელიც ამცირებს კომპანიის რისკებს არასასურველი მოვლენების შემთხვევაში. კომპანიის სადაზღვევო დაფარვის შესახებ რეგლამენტის საფუძველზე, კომპანიისთვის დაზღვევის დაფარვის პროგრამა 2019 წლისთვის შემუშავდა და დამტკიცდა სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ (02.08.2018 წლის ოქმი №12) დაზღვევის შემდეგი ტიპების უზრუნველყოფა:

1. ქონების კომპლექსების დაზღვევა (ქონების გამომუშავება) ზიანისგან, განადგურებისა და / ან ზარალისგან, მათ შორის მანქანებისა და მექანიზმების დაზღვევისგან, ავარიებისგან;
2. სატრანსპორტო საშუალებების დაზღვევა "ქურდობის" ("გატაცების") და "ზიანის" ("ზიანის") რისკებისგან;
3. ნებაყოფლობითი სამედიცინო დაზღვევა, ჯანმრთელობის, სიცოცხლისა და უბედური შემთხვევების დაზღვევა;
4. მესამე პირის პასუხისმგებლობის დაზღვევა.

12. კომპანიის აქციებზე გამოცხადებული - გადახდილი დივიდენდების

შესახებ ანგარიში

კომპანიის დივიდენდის პოლიტიკა, რომელიც დამტკიცებულია 2017 წლის 17 ივლისის ერთადერთი აქციონერის No.2 გადაწყვეტილებით, განსაზღვრავს შემდეგ ძირითად პრინციპებს:

- კომპანიის მიერ დივიდენდების გადახდის უზრუნველყოფის პრინციპი;
- კომპანიის ფინანსური სტაბილურობისა და დამოუკიდებლობის უზრუნველყოფის პრინციპი;
- კომპანიის საინვესტიციო საქმიანობის დაფინანსების ოპტიმალური წყაროების უზრუნველყოფის პრინციპი.

დივიდენდების პოლიტიკის მიზანია კომპანიის და აქციონერების ინტერესთა ბალანსის უზრუნველყოფა დივიდენდების ოდენობის დადგენის, მათი გადახდისა და პირობების შესახებ.

2000-2009 წლების პერიოდში, აქციონერთა წლიური საერთო კრების გადაწყვეტილებით, დივიდენდები არ გადახდილა.

2010 წლის შედეგების მიხედვით, 2011 წლის 29 ივნისს დათარიღებული ერთადერთი აქციონერის N1 გადაწყვეტილებით, დივიდენდები 1 700 ათასი ლარის ოდენობით იქნა გადახდილი.

2011 - 2013 წწ, ერთადერთი აქციონერის გადაწყვეტილებით, დივიდენდები არ გადაიხდიან.

2014 წელს, 2014 წლის 18 სექტემბრის დათარიღებული # 2-ის გადაწყვეტილების საფუძველზე გამოცხადდა და გადახდილია 2,652 ათასი

ლარის ოდენობით 2014 წლის პირველი ნახევრის შუალედური დივიდენდები.

2015 წელს, ერთადერთი აქციონერის გადაწყვეტილების საფუძველზე (გადაწყვეტილება # 1 14.03.2015წ, გადაწყვეტილება #3 10.09.2015წ და გადაწყვეტილება #4 25.12.2015წ) გამოცხადებულ და გადახდილ იქნა დივიდენდები დაგროვილი მოგებიდან 15 610 ათასი ლარის ოდენობით.

2016 წელს, ერთადერთი აქციონერის გადაწყვეტილებების საფუძველზე (გადაწყვეტილება #1 21.03.2016, #3 29.09.2016წ და #4 27.12.2016წ) გამოცხადებულ და გადახდილ იქნა დივიდენდები გაუნაწილებელი მოგებიდან 10 500 ათასი ლარის ოდენობით.

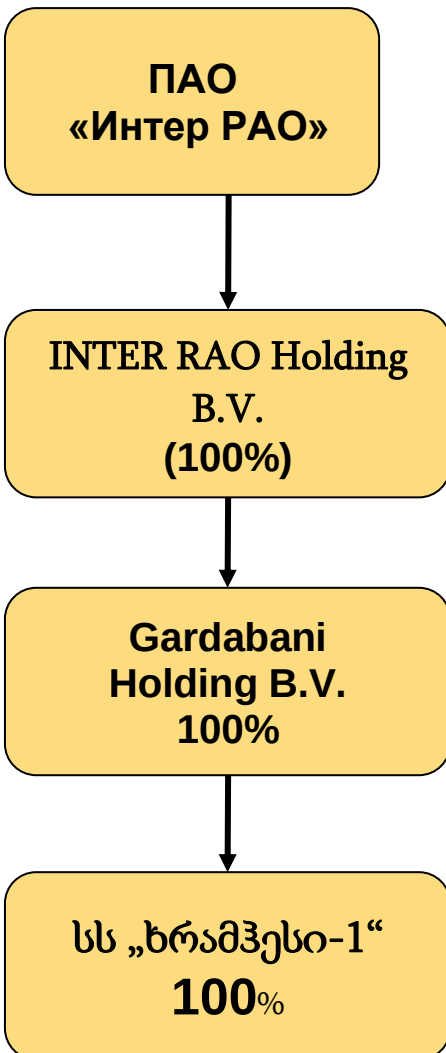
2017 წელს, ერთადერთი აქციონერის №3 27.12.2017წ. გადაწყვეტილების საფუძველზე, წინა პერიოდის გაუნაწილებელი მოგებისაგან განისაზღვრა და გადახდილი იქნა 7 200 ათასი ლარის ოდენობით.

2018 წელს, ერთადერთი აქციონერის , დივიდენდები არ გადახდილა.

2019 წელს, ერთადერთი აქციონერის გადაწყვეტილებების საფუძველზე (2019 წლის 25 მარტის N1 და 2019 წლის 17 დეკემბრის N3), გამოცხადდა დივიდენდები და გადახდილი წინა პერიოდის შენახული მოგებიდან, საერთო ჯამში, 9 600 ათასი ლარი.



13. სააქციო კაპიტალის სტრუქტურა



საწესდებო კაპიტალის მოცულობა და აქციების რაოდენობა:

სს „ხრამჰესი I“-ის საწესდებო კაპიტალი შეადგენს 3 447 237 ლარს. ჩვეულებრივი აქციების რაოდენობა - 3 447 237 ცალი, ყოველი აქციის ნომინალური ღირებულება არის 1 ლარი.

2011 წლის 13 აპრილს საქართველოს მთავრობის 31.03.2011წ. სპეციალური დებულების N717 საფუძველზე, ასევე სააქციო საზოგადოებების „ხრამჰესი 1“-ის და სს „ხრამჰესი 2“-ის აქციების ნასყიდობის ხელშეკრულების თანახმად, რომელიც დადებულია საქართველოს სახელმწიფოსა და კომპანია „Gardabani Holding B.V.“ შორის, სააქციო საზოგადოებების „ხრამჰესი 1“-ის და „ხრამჰესი 2“-ის აქციებზე 100% საკუთრების უფლება გადაეცა კომპანიას „Gardabani Holding B.V.“-ს.

14. სამეთვალყურეო საბჭო

სს „ხრამჰესი 1“-ის ერთპიროვნული აქციონერის გადაწყვეტილება N1-ის შესაბამისად, რომელიც დათარიღებულია 07.05.2019 წ., სამეთვალყურეო საბჭოს შემადგენლობაში აირჩიეს შემდეგი პირები:

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე:
დმიტრი ევგენის ძე ვოლკოვი
დაბადების წელი: 1969წ.

მონაცემები განათლების შესახებ: 1993 წელს დაამთავრა მოსკოვის ენერგეტიკული ინსტიტუტი, სპეციალობა: ქვების და რეაქტორის მშენებლობა.

სამუშაო ადგილი: საჯარო სააქციო საზოგადოება „ინტერ რაო“
თანამდებობის დასახელება ძირითადი სამუშაო ადგილის მიხედვით: ცენტრალურ აზიაში და ამიერკავკასიაში აქტივების მართვის ბლოკის ხელმძღვანელი

მოქალაქეობა: რუსეთის ფედერაცია

პირველად აირჩიეს სამეთვალყურეო საბჭოში: 01.02.2013 წ.

წილი საწესდებო კაპიტალში: 0%

პირის მფლობელობაში არსებული საზოგადოების ჩვეულებრივი აქციების წილი: 0%

სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე:

სვეტლანა ვლადიმერის ას. ივანიჩკინა

დაბადების წელი: 1976

მონაცემები განათლების შესახებ: 1997 წელს დაამთავრა რუსეთის გ.ვ. პლехანოვის სახელობის ეკონომიკური აკადემია.

სამუშაო ადგილი: საჯარო სააქციო საზოგადოება „ინტერ რაო“

ძირითადი სამუშაო ადგილის თანამდებობის დასახელება: ფინანსური დირექტორი

საქათველო: რუსეთის ფედერაცია

პირველად აირჩიეს სამეთვალყურეო საბჭოში: 22.05.2017 წ.

საწესდებო კაპიტალში წილი: 0%

პირის მფლობელობაში არსებული საზოგადოების ჩვეულებრივი აქციების წილი: 0

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი:

ანდრეი ვიქტორის ას. ჩურილოვი

დაბადების წელი: 1984წ.

მონაცემები განათლების შესახებ: 2006 წელს დაამთავრა ციმბირის გეოსისტემის და ტექნოლოგიების სახელმწიფო უნივერსიტეტი, კვალიფიკაცია: ეკონომისტი.

2009 წ. დაამთავრა რუსეთის ფედერაციის პრეზიდენტთან არსებული სახალხო მეურნეობის და სახელმწიფო სამსახურის აკადემია, კვალიფიკაცია: იურისტი

სამუშაოს ადგილი: საჯარო სააქციო საზოგადოება „ინტერ რაო“

თანამდებობის დასახელება სამუშაოს ძირითადი ადგილის მიხედვით:
ეკონომიკური უსაფრთხოების დეპარტამენტის ხელმძღვანელი

მოქალაქეობა: რუსეთის ფედერაცია

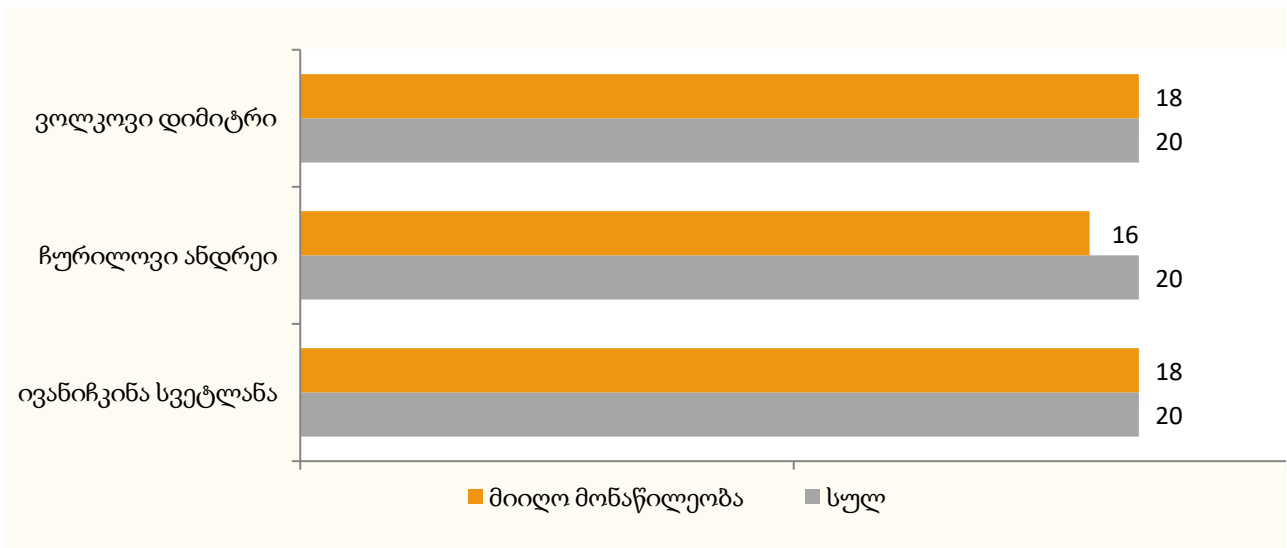
სამეთვალყურეო საბჭოს პირველად აირჩიეს: 13.05.2016 წ.

წილი საწესდებო კაპიტალში: 0%

პირის მფლობელობაში არსებული საზოგადოების ჩვეულებრივი აქციების
წილი: 0%

2019 წელს ჩატარდა საზოგადოების სამეთვალყურეო საბჭოს 19 დაუსწრებელი და 1 დასწრებული სხდომა, რომელზეც განიხილეს 46 საკითხი.

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრთა მონაწილეობა სხდომებში:



2019 წლის სექტემბრიდან, სამეთვალყურეო საბჭოს ყველა წევრმა უარი განაცხადა ანაზღაურების მიღებაზე საზოგადოების სამეთვალყურეო საბჭოში მათი მუშაობის მთელი პერიოდისთვის.

15. გენერალური დირექტორი

საზოგადოების წესდების შესაბამისად, ერთპიროვნული აღმასრულებელი ორგანოს უფლებამოსილებას ახორციელებს გენერალური დირექტორი.

2008 წელს სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებით, რომელიც დათარიღებულია 20.10.2008წ. (ოქმი N7), საზოგადოების გენერალური დირექტორის თანამდებობაზე დანიშნეს:

დევი ვაჟას ძე კანდელაკი

დაბადების წელი: 1969 წ.

მონაცემები განათლების შესახებ: 1991 წელს დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი სპეციალობით „ფინანსები და კრედიტები“
სამუშაო ადგილი: სს „ხრამჭესი 1“

თანამდებობის დასახელება ძირითადი სამუშაო ადგილის მიხედვით: სს „ხრამჭესი 1“-ის გენერალური დირექტორი

სხვა ორგანიზაციებში სხვა თანამდებობები ბოლო 5 წლის განმავლობაში:

სს „ხრამჭესი 2“-ის გენერალური დირექტორი

შპს „მტკვარი ენერგეტიკის“ გენერალური დირექტორი

პირველად დამტკიცდა სს „ხრამჭესი 1“-ის გენერალური დირექტორის თანამდებობაზე: 23.10.2008 წ.

მოქალაქეობა: საქართველო

წილი საწესდებო კაპიტალში: 0%

პირის მფლობელობაში არსებული საზოგადოების ჩვეულებრივი აქციების წილი: 0%

16. საკადრო პოლიტიკა და სოციალური პასუხისმგებლობა

სს „ხრამჭესი 1“-ის საკადრო პოლიტიკის პრიორიტეტული მიმართულებები არის საზოგადოების თანამშრომლების უწყვეტი პროფესიული მომზადების დაგეგმვა და განხორციელება, რომელიც მოიცავს პერსონალის მომზადებას, გადამზადებას და კვალიფიკაციის ამაღლებას და ასევე თანამშრომლების შრომის დაცვის საკითხებს.

საზოგადოების საკადრო პოლიტიკა მიმართულია:

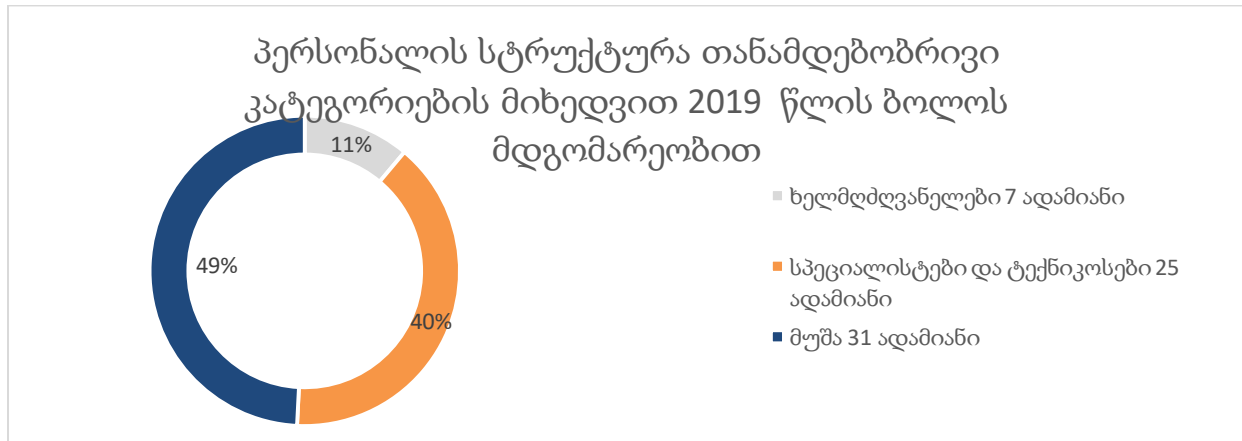
- პერსონალის განვითარებაზე და ახალგაზრდა სპეციალისტების მოწვევაზე;
- თანამშრომლების მომზადების, გადამზადების და კვალიფიკაციის ამაღლების ორგანიზებაზე;
- თანამშრომლების საქმიანი კარიერის დაგეგმვაზე და განვითარებაზე;
- საკადრო რეზერვის მომზადებაზე;
- პერსონალის მოტივაციის სისტემის გაუმჯობესებაზე;
- სოციალური პარტნიორობის განვითარებაზე;
- კორპორაციული პოლიტიკის როლის გაძლიერებაზე.

როგორც წინა წლებში, კომპანიის საკადრო პოლიტიკა კომპანიის მენეჯმენტისა და წარმოების სტრატეგიის განუყოფელი ნაწილია, რომელიც მიზნად ისახავს ძირითადი მიზნების მიღწევას და კომპანიისთვის დადგენილი ამოცანების გადაწყვეტას.

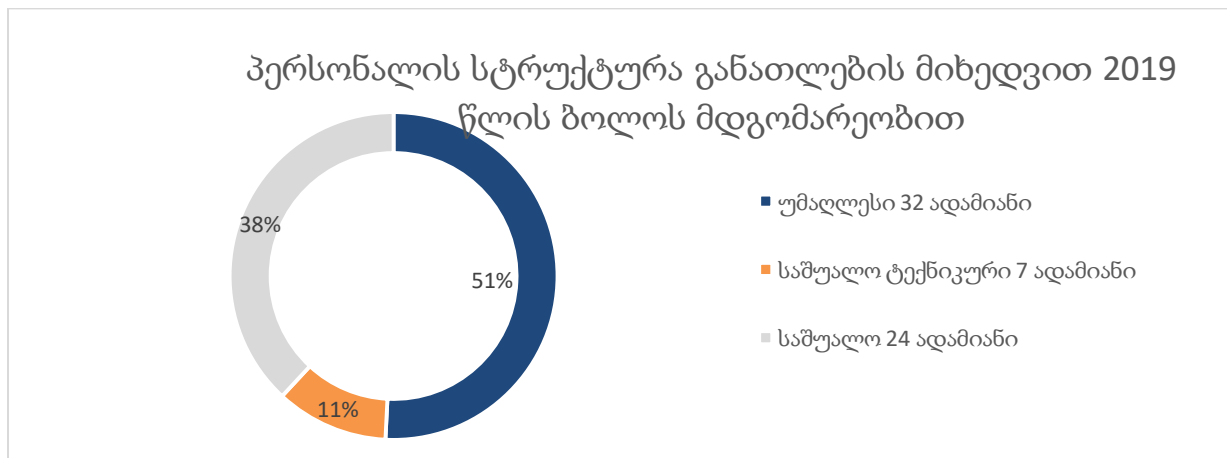
კომპანიის საკადრო პოლიტიკის პრიორიტეტული მიმართულებებია კომპანიის თანამშრომლების უწყვეტი პროფესიული მომზადების დაგეგმვა და განხორციელება, რაც მოიცავს პერსონალის მომზადებას, გადამზადებასა და მოწინავე მომზადებას, აგრეთვე თანამშრომლების შრომითი დაცვის საკითხებს.

საანგარიშო პერიოდის ბოლოს, პერსონალი სრულად იყო დაკომპლექტებული, ფაქტობრივი შტაბი 63 ადამიანი იყო.

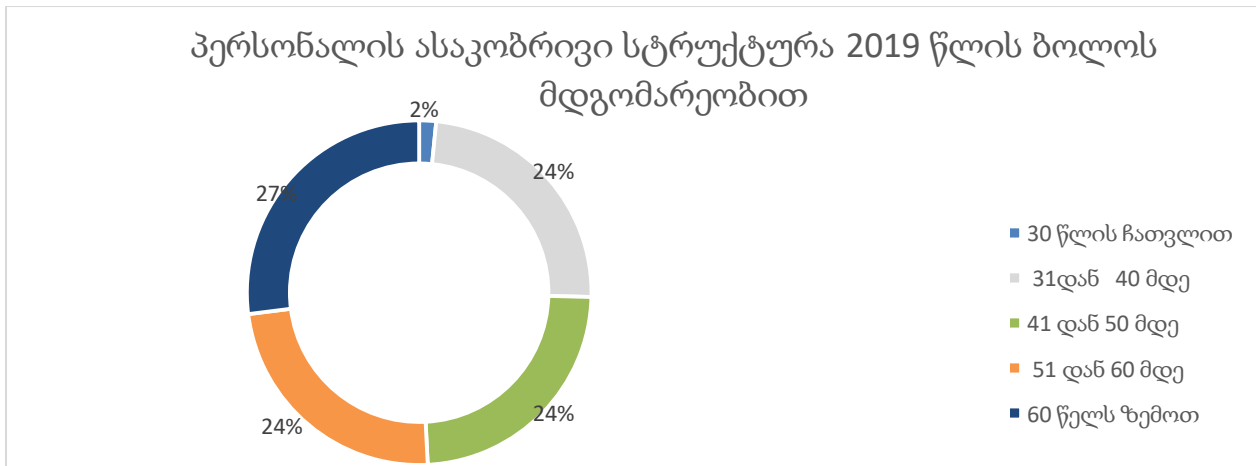
კომპანიის სამუშაო კატეგორიის პერსონალის სტრუქტურა 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შემდეგნაირად არის წარმოდგენილი: მენეჯერები - 7 ადამიანი, სპეციალისტი და ტექნიკური თანამშრომლები - 25 ადამიანი. და მუშები - 31 ადამიანი.



კომპანიის თანამშრომელთა თვისობრივი შემადგენლობა 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შემდეგია: უმაღლესი განათლების მქონე თანამშრომლები - 32 ადამიანი, საშუალო ტექნიკური განათლებით - 7 ადამიანი. საშუალო განათლებით - 24 ადამიანი.



კომპანიის პერსონალის ასაკობრივი სტრუქტურა 2019 წლის 31 დეკემბრის ჩათვლით: 30 წლამდე ასაკის (ჩათვლით) - 1 პერსონას, 31-დან 40 წლამდე ასაკის - 15 ადამიანს, 41-დან 50 წლამდე ასაკის - 15 ადამიანს, 51-დან 60 წლამდე ასაკის - 15 ადამიანს. ადამიანი, ხოლო 60 წელზე მეტი ასაკის - 17 ადამიანი. 2019 წელს, დასაქმებულთა საშუალო ასაკი 52 წელია.



სს ხრამჭესი I წარმოადგენს სოციალურად პასუხისმგებელ კომპანიას. კომპანიისთვის ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტია კვალიფიციური პერსონალის მოზიდვა და შენარჩუნება. კომპანიის მმართველობამ უნდა მიიღოს ზომები ახალი სპეციალისტების მოზიდვისა და არსებული სპეციალისტების შენარჩუნებისთვის, რომლებიც მათ მომსახურებაზე კონკურენტებთან არსებული მოთხოვნის მიუხედავად, მზად არიან ითანამშრომლონ ასეთ მოშორებულ რაიონში.

სადგური მდებარეობს მაღალმთიან ხეობაში, სადგურისკენ მიმავალი გზები და ჰიდრავლიკური სტრუქტურები კრიტიკულ მდგომარეობაშია, ხოლო საზოგადოებრივი ტრანსპორტი არარეგულარულია, ხოლო ზამთარში ფრენები ხშირად გაუქმებულია. მაღალკვალიფიციური ტექნიკური პერსონალის უდიდესი ნაწილი თბილისში ცხოვრობს. ამ მხრივ, პერსონალის ტრანსპორტირება რთული იყო მრავალი წლის განმავლობაში. ამ დროისთვის ტექნიკური პერსონალი უზრუნველყოფილია მაღალი გამავლობის მქონე მანქანებით.

საზოგადოება ყოველწლიურად ატარებს ტრენინგებს ელექტროტექნიკური პერსონალისთვის და ასევე ელექტრო აღჭურვილობის ექსპლუატაციის დროს უსაფრთხოების (შრომის დაცვის) წესების, ელექტრო აღჭურვილობის ტექნიკური ექსპლუატაციის წესების, სახანძრო უსაფრთხოების და პირველადი სამედიცინო დახმარების წესების ცოდნის შემოწმებას. 2019 წელს ატესტაცია გაიარა სს „ხრამჭესი I“-ის 28 თანამშრომელმა.

საზოგადოება ყოველწლიურად უზრუნველყოფს ყველა თანამშრომლის სამედიცინო დაზღვევას. 2019 წელს თანამშრომლების დაზღვევაზე გაწეულმა ხარჯებმა 44 ათასი ლარი შეადგინეს.

სადგურზე ასევე შექმნილია და მოქმედებს სამედიცინო პუნქტი, რომელიც აღჭურვილია პირველადი სამედიცინო დახმარების გასაწევად საჭირო საშუალებებით.

სტრატეგიული სოციალური პოლიტიკის გარდა, რომლის ფარგლებში საზოგადოება ყველა ღონეს მიმართავს თანამშრომლებისთვის შრომის და ცხოვრების ნორმალური პირობების უზრუნველსაყოფად, საზოგადოება, შეძლებისდაგვარად, გასწევს ასევე მატერიალურ დახმარებას, რაც ასევე წარმოადგენს სს „ხრამჰესი I“-ის სოციალური პასუხისმგებლობის ნაწილს.

სს „ხრამჰესი I“-სთვის კეთილ ტრადიციად იქცა ყოველწლიურად ახლომდებარე ტერიტორიაზე განთავსებულ და კერძოდ სოფელ ბედიანში მდებარე სამონასტრო კომპლექსის განვითარების ფონდისთვის მატერიალური დახმარების გაწევა. აღნიშნული კომპლექსის ტერიტორიაზე არსებობს ქალთა მონასტერი და ბავშვთა თავშესაფარი. საზოგადოება გასწევდა დახმარებას ასევე სხვა საქველმოქმედო ორგანიზაციებს. უსასყიდლო დახმარების გაწევა დადებითად აისახება კომპანიის საზოგადოებრივ სტატუსზე.

17. გარემოს დაცვა

ეკოლოგიური მართვის სისტემა (დანერგვა, ფუნქციონირება, სერთიფიკაცია)

საზოგადოების სამეწარმეო საქმიანობის ეკოლოგიური ასპექტების მართვის მიზნით, საზოგადოებაში დანერგილია ეკოლოგიური მენეჯმენტის სისტემა. ეკოლოგიური მენეჯმენტის სისტემის სერთიფიკაცია განხორციელდა ISO 14001:2004 საერთაშორისო სტანდარტით და პირველად ჩატარდა 2015 წელს.

2018 წელს ჩატარდა სერთიფიცირებული აუდიტი საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად ISO 14001:2015 და საზოგადოებას გადაეცა

სერთიფიკატი ISO 14001:2015 №1210450707TMS მოქმედების ვადა 28.09.2021 წლამდე.

სტანდარტების მოთხოვნების შესაბამისად, 2019 წლის ივნისში განხორციელდა გარემოსდაცვითი მართვის სისტემის ეფექტურობის პირველი ზედამხედველი აუდიტი გარე ორგანიზაციის TUV SUD Management Service GmbH მონაწილეობით.

გარემოს დაცვაზე ხარჯები

2019 წელს გარემოს დაცვაზე ხარჯების ჯამურმა მოცულობამ 59 ათასი ლარი შეადგინა.

2019 წლის საინვესტიციო პროგრამის ფარგლებში, კომპანიამ ჩაატარა საპროექტო და საძიებო სამუშაოები თევზის დაცვის სისტემის შესაქმნელად, 38 ათასი ლარის ოდენობით, ხოლო 2021 წელს კი აპირებს ამ სისტემის დანერგვას.

2019 წელს გარემოსდაცვითი ზომების შესახებ მიმდინარე ხარჯებმა შეადგინა 21 ათასი ლარი.

წყლის რესურსების გამოყენება

წყლის რესურსების (ზედაპირული წყლის ობიექტების) გამოყენებაზე გადახდა 2018 წელს შეადგენდა 0.23 ათას ლარს, 2019 წ. – 0,20 ათას ლარს.

საზოგადოების მიერ წყლის მოხმარების მოცულობა 2018-2019 წწ.,
 მილიონი მ3

მაჩვენებლის დასახელება	2018	2019	% ცვლილება
სულ გამოყენებულია წყალი, მათ შორის:	229	206	-10.0%
ზედაპირული წყლის ობიექტებიდან	229	206	-10.0%
გარე მიმწოდებლებისგან	-	-	-
მიწისქვეშა წყლის ობიექტებიდან	-	-	-
წყლის განმეორებითი მოხმარების სისტემებიდან	-	-	-
წყლის მიწოდების საბრუნავ სისტემებში გამოყენებული წყლის ბრუტო მოცულობა, %	-	-	-
საბრუნავი და ხელმეორედ გამოყენებული წყლის წილი წყლის მოხმარების საერთო მოცულობაში, %	-	-	-

2019 წელს ზედაპირული წყაროებიდან აღებული წყლის მოცულობა შემცირდა 23 მლნ. მ³-ით, რაც განპირობებულია ელექტროენერგიის გამომუშავების შემცირებით.

გარემოზე უარყოფითი გავლენისთვის გადახდა

საზოგადოების მაგენერირებელ აქტივებს არ აქვთ უარყოფითი გავლენა გარემოზე, როგორც წყლის რესურსების ნაწილში, ასევე ატმოსფეროს ნაწილში. შესაბამისად, საზოგადოებას არ აქვს გარემოზე გავლენისთვის დარიცხული გადახდა. საზოგადოება იხდის ნარჩენების დამუშავების ხარჯებს.

სამეწარმეო ნარჩენების მართვა

კომპანიამ შეიმუშავა და დაამტკიცა "დებულება ხრამჰესი I - ში წარმოებისა და მოხმარების ნარჩენების დროებითი დაგროვების და შეგროვების ორგანიზების შესახებ", აგრეთვე "ინსტრუქციები საწარმოო ნარჩენების გატარების წესის შესახებ". შემუშავებულია ნარჩენების დროებითი დაგროვების სქემები ჰიდროელექტროსადგურის ტერიტორიაზე ნაგვის ურნების ადგილმდებარეობის გათვალისწინებით და შეიქმნა ნარჩენების წარმოქმნისა და გადაადგილების ჟურნალი. საშიში სამრეწველო ნარჩენების დაგროვება ხორციელდება სპეციალურ კონტეინერებში.

გაფორმებულია ხელშეკრულებები ორგანიზაციებთან, რომლებიც ახორციელებენ საწარმოო და საშიში სამრეწველო ნარჩენების ექსპორტს. 2019 წელს ამოიღეს 2.318 ტონა ნარჩენი.

საზოგადოების ნარჩენების მოცულობის შეცვლა 2018 -2019 წლების განმავლობაში, ტონა

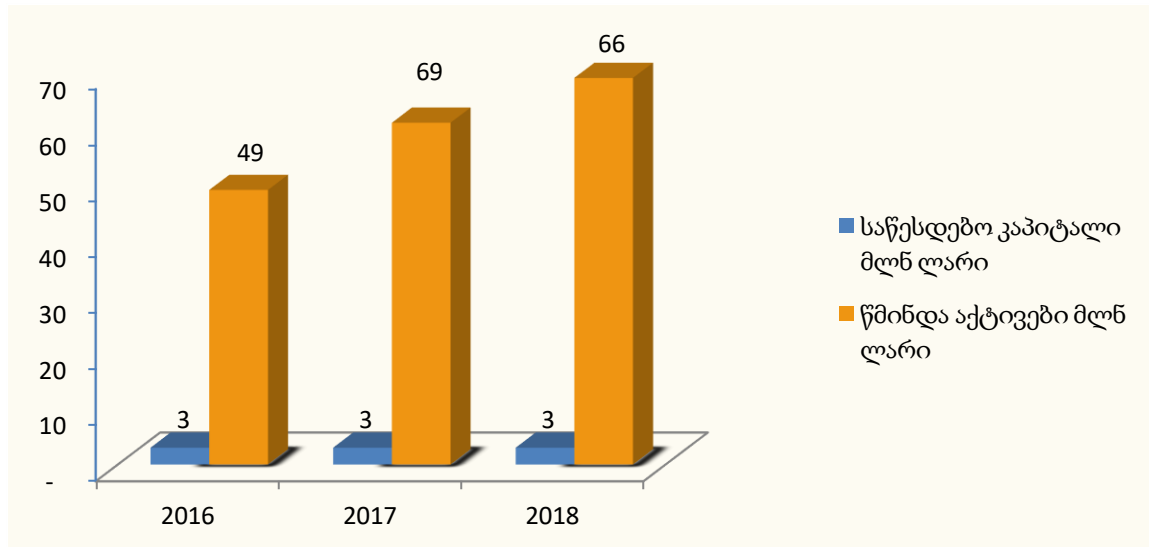
მაჩვენებლის დასახელება	2018	2019	% ცვლილება
წარმოიშვა ნარჩენები, მათ შორის	1.572	2.318	47.5%
I საშიშროების კლასი	-	-	-
II საშიშროების კლასი	-	-	-
III საშიშროების კლასი	0.272	0.178	-34.6%
IV საშიშროების კლასი	-	0.870	-
V საშიშროების კლასი	1.300	1.270	2.3%

18. ცნობები საზოგადოების მიერ საანგარიშო წლის განმავლობაში დადებული მსხვილი გარიგებების და ასევე იმ გარიგებების შესახებ, რომელთა შესრულებაში არსებობს დაინტერესება და რომლებიც შესრულებულია საზოგადოების მიერ საანგარიშო წლის განმავლობაში

საანგარიშო წლის განმავლობაში საზოგადოების მიერ არ იყო შესრულებული მსხვილი გარიგებები და ასევე გარიგებები, რომელთა შესრულებაში არსებობს დაინტერესება.

19. მონაცემები საზოგადოების წმინდა აქტივების მდგომარეობის შესახებ

საზოგადოების წმინდა აქტივების ღირებულების და საწესდებო კაპიტალის შეცვლის დინამიკა ბოლო სამი დასრულებული ფინანსური წლისთვის მოცემულია ქვემოთ:



20. დამატებითი ინფორმაცია აქციონერებისათვის

საზოგადოების დასახელება: სს „ხრამჰესი I“

იურიდიული სტატუსი: სააქციო საზოგადოება

იურიდიული მისამართი და ფაქტიური ადგილსამყოფელის მისამართი:

საქართველო, წალკის რაიონი, ხრამჰესის დასახლება

რეგისტრაციის თარიღი და ნომერი: 13 დეკემბერი 1996 წ., №68/5-1

საიდენტიფიკაციო ნომერი: 243119727

ოფისი ქ. თბილისში:

ა. აფაქიძის ქ. №7/6

ტელეფონი: (995 32) 233 08 29

ფაქსი: (995 32) 221 29 69

ელექტრონული ფოსტის მისამართი: kguliashvili@khramhesi.ge

ვებ.გვერდი: www.khramhesi.ge

სს „ხრამჰესი I“-ის რეგისტრატორი არის:

სს „საქართველოს ფასიანი ქაღალდების გაერთიანებული რეგისტრატორი“

მისამართი: საქართველო, 0162, ქ. თბილისი, ჭავჭავაძის გამზ. №74ა

ტელ.: (995 32) 222 53 51

ფაქსი: (995 32) 225 15 60

ლიცენზია №70006

სს „ხრამჰესი I“-ს ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით შესრულებულია კომპანია EY LLC-ს მიერ.

იურიდიული მისამართი: საქართველო, 0005 ქ. თბილისი, კოტე აფხაზის ქ. N44

ტელ.: (995 32) 243 93 75

ფაქსი: (995 32) 243 93 76

ვებ-გვერდი: www.ey.com/georgia

სს „ხრამჭესი 1“

ფინანსური ანგარიშგება

*2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად*

სს „ხრამჭესი 1“

ფინანსური ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური ანგარიშგება

სრული შემოსავლის ანგარიშგება	4
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	5
კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგება	6
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება.....	7
ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები.....	8-34

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „ხრამჭესი 1-ის“ აქციონერსა და დირექტორთა საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „ხრამჭესი 1-ის“ (შემდგომში „კომპანია“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან და ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს კომპანიის ფინანსურ მდგომარეობას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ კომპანიისგან დამოუკიდებლები ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის“ (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსატქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

მნიშვნელოვან გარემოებათა ამსახველი აბზაცი

გვინდა ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების მე-18 შენიშვნაზე, რომელიც ეხება დაკავშირებულ მხარეებთან კომპანიის გარიგებების მნიშვნელოვან კონცენტრაციას. ამ საკითხს გავლენა არ მოუხდენია ჩვენს მოსაზრებაზე.

კომპანიის 2019 წლის წლიურ ანგარიშში ასახული სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია გულისხმობს კომპანიის 2019 წლის წლიურ ანგარიშში ასახულ ინფორმაციას, გარდა ფინანსური ანგარიშგებისა და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. კომპანიის 2019 წლის წლიური ანგარიში ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება წინამდებარე აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოხატული ჩვენი მოსაზრება არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და მასთან დაკავშირებით ჩვენ არც ახლა და არც მომავალში გამოვთქვამთ რწმუნებას რამე ფორმით ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის შესახებ ჩვენს ანგარიშში.

ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობაა წავიკითხოთ ზემოაღნიშნული სხვა ინფორმაცია, როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება, და განვიხილოთ, არის თუ არა სხვა ინფორმაცია არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის განმავლობაში ჩვენ მიერ მიღებულ ცოდნასთან, ან თუ შეიცავს სხვა არსებით უზუსტობას.

ხელმძღვანელობის და მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილი პირების პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, აქვს თუ არა კომპანიას უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს კომპანიის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი ასე რომ არ მოიქცეს.

მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილი პირები პასუხისმგებელნი არიან კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების პროცესის მეთვალყურეობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებენ მომხმარებლების მიერ წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ჩვენ ასევე:

- ▶ გამოავლენთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. არსებითი უზუსტობის რისკი, რომელიც გამოწვეულია თაღლითობით, უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული რისკი, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ კომპანიის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ ვაფასებთ, რამდენად მართებულია ხელმძღვანელობის მიერ აღრიცხვისთვის ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვასკვნით, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც შეიძლება მნიშვნელოვანი ეჭვის საფუძველი გახდეს იმასთან დაკავშირებით, შეძლებს თუ არა კომპანია გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის განმარტებით შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. თუმცა სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს კომპანიის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.



**Building a better
working world**

- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურასა და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს ფინანსური ანგარიშგება საბაზისო ოპერაციებსა და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.

მართვის უფლებამოსილებით აღჭურვილ პირებს, სხვა საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

ალექსეი ლოზა

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2020 წლის 30 იანვარი

სს „ხრამჭესი 1“

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათასი ლარი)

	შენიშვნა	2019	2018
შემოსავალი ელექტროენერგიის რეალიზაციიდან	6	15,731	16,711
ცვეთა	9	(5,062)	(5,070)
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი		(1,409)	(1,582)
დაზღვევა		(615)	(595)
რემონტი და ტექნიკური მომსახურება		(561)	(479)
ქონების გადასახადი		(443)	(415)
პროფესიული მომსახურება		(223)	(210)
ტრანსპორტირების ხარჯი		(146)	(143)
სხვა საოპერაციო ხარჯები		(520)	(604)
საოპერაციო შემოსავალი		6,752	7,613
ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები	7	(452)	(144)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი	7	1,288	606
მოგება, მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე		7,588	8,075
მოგების გადასახადის ხარჯი	8	(1,694)	–
წლის წმინდა მოგება		5,894	8,075
სხვა სრული შემოსავალი		–	–
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი, გადასახადის გამოკლებით		5,894	8,075

ეს ფინანსური ანგარიშგება კომპანიის ხელმძღვანელობის მიერ დამტკიცდა და ხელი მოეწერა 2020 წლის 30 იანვარს:

დევი კანდელაკი
გენერალური დირექტორი

ელენა მჭედლიძე
ფინანსური დირექტორი

8-34 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

სს „ხრამჭესი 1“

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათასი ლარი)

	შენიშვნა	2019	2018
შემოსავალი ელექტროენერგიის რეალიზაციიდან	6	15,731	16,711
ცვეთა	9	(5,062)	(5,070)
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი		(1,409)	(1,582)
დაზღვევა		(615)	(595)
რემონტი და ტექნიკური მომსახურება		(561)	(479)
ქონების გადასახადი		(443)	(415)
პროფესიული მომსახურება		(223)	(210)
ტრანსპორტირების ხარჯი		(146)	(143)
სხვა საოპერაციო ხარჯები		(520)	(604)
საოპერაციო შემოსავალი		<u>6,752</u>	<u>7,613</u>
ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები	7	(452)	(144)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი	7	1,288	606
მოგება, მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე		<u>7,588</u>	<u>8,075</u>
მოგების გადასახადის ხარჯი	8	(1,694)	-
წლის წმინდა მოგება		<u>5,894</u>	<u>8,075</u>
სხვა სრული შემოსავალი		-	-
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი, გადასახადის გამოკლებით		<u>5,894</u>	<u>8,075</u>

ეს ფინანსური ანგარიშგება კომპანიის ხელმძღვანელობის მიერ დამტკიცდა და ხელი მოეწერა
2020 წლის 30 იანვარს:

დევი კანდელაკი
გენერალური დირექტორი



ელენა მჭედლოძე
ფინანსური დირექტორი

8-34 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების
განუყოფელი ნაწილია.

სს „ხრამჰესი 1“

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათასი ლარი)

	შენიშვნა	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
აქტივები			
გრძელვადიანი აქტივები			
ძირითადი საშუალებები	9	51,342	51,789
აქტივების გამოყენების უფლება	9	58	77
არამატერიალური აქტივები		55	66
სასესხო მოთხოვნები	11	4,676	4,406
სულ გრძელვადიანი აქტივები		56,131	56,338
მოკლევადიანი აქტივები			
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები		429	312
საგადასახადო აქტივები, ნეტო		623	648
სავაჭრო დებიტორული დავალიანება	10	2,584	4,695
სასესხო მოთხოვნები	11	6,049	970
გადახდილი ავანსები		212	191
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	12	4,654	11,127
სულ მიმდინარე აქტივები		14,551	17,943
სულ აქტივები		70,682	74,281
კაპიტალი და ვალდებულებები			
კაპიტალი	13		
სააქციო კაპიტალი		3,447	3,447
გადაფასების რეზერვი		19,734	21,550
გაუნაწილებელი მოგება		42,463	44,353
სულ კაპიტალი		65,644	69,350
მოკლევადიანი ვალდებულებები			
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება	14	4,971	4,846
საიჯარო ვალდებულებების მოკლევადიანი ნაწილი		20	18
სულ მიმდინარე ვალდებულებები		4,991	4,864
გრძელვადიანი ვალდებულებები			
გრძელვადიანი საიჯარო ვალდებულებები		47	67
სულ გრძელვადიანი ვალდებულებები		47	67
სულ ვალდებულებები		5,038	4,931
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები		70,682	74,281

8-34 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

სს „ხრამჭესი 1“

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათასი ლარი)

	სააქციო კაპიტალი	ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვი	გაუნაწილებელ ი მოგება	სულ
ნაშთი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	3,447	23,487	34,341	61,275
წლის წმინდა მოგება	–	–	8,075	8,075
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	–	–	8,075	8,075
გადაფასების რეზერვის ცვეთა	–	(1,937)	1,937	–
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	3,447	21,550	44,353	69,350
წლის წმინდა მოგება	–	–	5,894	5,894
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	–	–	5,894	5,894
გადაფასების რეზერვის ცვეთა	–	(1,816)	1,816	–
დივიდენდები (მე-13 შენიშვნა)	–	–	(9,600)	(9,600)
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	3,447	19,734	42,463	65,644

8-34 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

სს „ხრამჭესი 1“

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათასი ლარი)

	შენიშვნა	2019	2018
საოპერაციო საქმიანობა			
მოგება, მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე		7,588	8,075
არაფულადი კორექტირებები დასაბეგრი მოგების წმინდა ფულად ნაკადებთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით			
ცვეთა	9	5,062	5,070
ამორტიზაცია		13	11
შემოსულობა ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან		(48)	–
ზარალი ძირითადი საშუალების უფასოდ მიწოდებისგან		57	–
საინვესტიციო და ფინანსურ საქმიანობაში საკურსო სხვაობიდან მიღებული წმინდა ზარალი/(შემოსულობა)		119	(9)
ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები		9	11
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი	7	(1,288)	(607)
		11,512	12,551
საბრუნავ კაპიტალში შესული ცვლილებები			
ცვლილება სასაქონლო-მატერიალურ მარაგებში		(117)	(79)
ცვლილება სავაჭრო დებიტორულ დავალიანებაში		(5,297)	(2,240)
ცვლილება გადახდილ ავანსებში		(21)	(47)
წმინდა ცვლილება საგადასახადო აქტივებში		(25)	(68)
ცვლილება სავაჭრო და სხვა კრედიტორულ დავალიანებაში		125	134
		6,177	10,251
გადახდილი მოგების გადასახადი		(1,694)	–
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		4,483	10,251
საინვესტიციო საქმიანობა			
ძირითად საშუალებებში გადახდილი თანხები		(4,612)	(2,983)
არამატერიალურ აქტივებში გადახდილი თანხები		–	(47)
ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან მიღებული თანხები		55	–
სასესხო მოთხოვნებიდან მიღებული შემოსავალი		2,329	2,000
მიღებული პროცენტი		1,018	255
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(1,210)	(775)
ფინანსური საქმიანობა			
გადახდილი დივიდენდები	13	(9,600)	–
იჯარების დაფარვა		(27)	(16)
ფინანსურ საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(9,627)	(16)
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა (კლება)/ზრდა		(6,354)	9,460
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები პერიოდის დასაწყისში	12	11,127	1,658
წმინდა საკურსო სხვაობა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(119)	9
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები პერიოდის ბოლოს	12	4,654	11,127

არაფულადი ოპერაციები:

- ▶ 2019 წლის განმავლობაში 7,408 ლარის (2018: 7,024 ლარის) სავაჭრო დებიტორული დავალიანება გარდაიქმნა გაცემულ გრძელვადიან სასესხო მოთხოვნებად (მე-11 შენიშვნა).

8-34 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათასი ლარი)

1. ინფორმაცია კომპანიის შესახებ

სს „ხრამჭესი 1“ (შემდგომში „კომპანია“) არის საქართველოში დაფუძნებული სააქციო საზოგადოება. კომპანიის იურიდიული მისამართია ხრამჭესი, წალკის რაიონი.

კომპანიის ძირითადი საქმიანობაა ელექტროენერგიის წარმოება. მისი ძირითადი საოპერაციო აქტივია საქართველოში, წალკის რაიონში მდებარე ჰიდროელექტროსადგური („ხრამჭესი 1“). წარმოებული ელექტროენერგია საქართველოში იყიდება. კომპანიის მთავარი კლიენტია საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმო - სს „თელასი“.

კომპანიას ხრამჭესი 1-ისთვის აქვს ელექტროენერგიის წარმოების ლიცენზია, რომელსაც ვადა 2024 წლის 24 დეკემბერს ეწურება.

2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიის აქციების 100%-ის მფლობელი იყო „გარდაბანი ჰოლდინგი ბივი“ (შემდგომში „მშობელი კომპანია“). კომპანიას აკონტროლებს ღსს „ინტერ რაო ეეს“ (შემდგომში „საბოლოო მშობელი კომპანია“). ღსს „ინტერ რაო ეეს-ს“ აკონტროლებს რუსეთის ფედერაცია.

როგორც მე-18 შენიშვნაში აღინიშნა, კომპანია საოპერაციო საქმიანობის ძირითად ნაწილს მშობელი კომპანიის საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ საწარმოებთან აწარმოებს.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება ჯერ არ დამტკიცებულა აქციონერის მიერ. აქციონერთა კრება, ჩვეულებრივ, ტარდება საანგარიშგებო პერიოდის მომდევნო წლის პირველ ნახევარში. აქციონერს შეუძლია ფინანსურ ანგარიშგებაში ცვლილებების შეტანა გამოშვების შემდეგ.

2. მომზადების საფუძველი

კომპანიის ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია საერთაშორისო ბუღალტრული სტანდარტების საბჭოს (IASB) მიერ გამოცემული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად.

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულებით აღრიცხვის წესით, გარდა იმ ძირითადი საშუალებებისა, რომლებიც შეფასებულია გადაფასების მეთოდით.

ფინანსურ ანგარიშგებაში ყველა თანხა წარმოდგენილია ათას ლარში და დამრგვალებულია ათასამდე, თუ სხვა რამ არ არის მითითებული.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადდა მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის შესაბამისად. ახლად გამოშვებულ სტანდარტებს მნიშვნელოვანი გავლენა არ მოუხდენია კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

(ა) უცხოური ვალუტა

კომპანიის სამუშაო ვალუტაა ლარი, რადგანაც ეს არის იმ ძირითადი ეკონომიკური გარემოს ვალუტა, რომელშიც კომპანია ეწევა საქმიანობას. უცხოურ ვალუტაში შესრულებული ოპერაციების თავდაპირველ აღრიცხვას კომპანია აწარმოებს ოპერაციის თარიღისთვის დადგენილი სამუშაო ვალუტის კურსის შესაბამისად. უცხოურ ვალუტებში გამოხატული ფულადი აქტივები და ვალდებულებები გადაყვანილია საანგარიშგებო თარიღისთვის სამუშაო ვალუტის სპოტ გაცვლითი კურსის შესაბამისად. ყველა საკურსო სხვაობა შეტანილია სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში. არაფულადი მუხლების კონვერტაცია, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღრიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი ოპერაციის დღეს არსებული გაცვლითი კურსით.

(ბ) აქტივებისა და ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლე და გრძელვადიანად

კომპანია აქტივებსა და ვალდებულებებს ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში წარმოადგენს მათი მოკლე- და გრძელვადიანად კლასიფიკაციის საფუძველზე. აქტივი მოკლევადიანია, როდესაც:

- ▶ მოსალოდნელია მისი რეალიზება ან გადაწყვეტილია მისი გაყიდვა ან მოხმარება ჩვეულებრივი საოპერაციო ციკლის განმავლობაში;
- ▶ ფლობის ძირითადი მიზანია ვაჭრობა;
- ▶ მოსალოდნელია ისი რეალიზება ანგარიშგების პერიოდიდან თორმეტი თვის განმავლობაში; ან
- ▶ აქტივი წარმოადგენს ფულად სახსრებს და მათ ეკვივალენტებს, თუ არ არის შეზღუდული მისი გადაცვლა ან გამოყენება ვალდებულების დასაფარად მინიმუმ თორმეტი თვის განმავლობაში ანგარიშგების პერიოდის შემდეგ.

ყველა დანარჩენი აქტივი გრძელვადიანია.

ვალდებულება მოკლევადიანია, როდესაც:

- ▶ მოსალოდნელია მისი დაფარვა ჩვეულებრივი საოპერაციო ციკლის განმავლობაში;
- ▶ ფლობის ძირითადი მიზანია ვაჭრობა;
- ▶ დასაფარია ანგარიშგების პერიოდიდან თორმეტი თვის განმავლობაში; ან
- ▶ არ არსებობს ვალდებულების დაფარვის ანგარიშგების პერიოდის შემდეგ მინიმუმ თორმეტი თვით გადავადების უპირობო უფლება.

ყველა დანარჩენ ვალდებულებას კომპანია გრძელვადიანის კატეგორიას მიაკუთვნებს.

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები მიეკუთვნება გრძელვადიან აქტივებსა და ვალდებულებებს.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(გ) ფინანსური ინსტრუმენტები

ფინანსური ინსტრუმენტი არის ნებისმიერი კონტრაქტი, რომელიც ერთი საწარმოსთვის წარმოშობს ფინანსურ აქტივს, ხოლო მეორესთვის - ფინანსურ ვალდებულებას ან წილობრივ ინსტრუმენტს.

(i) ფინანსური აქტივები

თავდაპირველი აღიარება და შემდგომი შეფასება

თავდაპირველი აღიარებისას ფინანსური აქტივები კლასიფიცირება ხდება როგორც შემდგომში შეფასებული ამორტიზებული ღირებულებით, სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით და სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ხელმძღვანელობა განსაზღვრავს თავისი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას თავდაპირველი აღიარებისას და ამ კლასიფიკაციას მოგვიანებით გადააფასებს.

ფინანსური აქტივების ისეთი ყიდვა-გაყიდვა, როდესაც საჭიროა აქტივების ჩაბარება ნორმატიული აქტებით ან ბაზარზე დამკვიდრებული პრაქტიკით (გარიგების სტანდარტული პროცედურა) გათვალისწინებულ ვადაში აღირიცხება გარიგების თარიღით, ანუ იმ თარიღით, როდესაც კომპანია იღებს აქტივის შესყიდვის ან გაყიდვის ვალდებულებას.

შემდგომი შეფასება

შემდგომი შეფასების მიზნებისთვის ფინანსური აქტივები ოთხ კატეგორიად იყოფა:

- ▶ ფინანსური აქტივები ამორტიზებული ღირებულებით;
- ▶ სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები კუმულაციური (დაგროვებითი) შემოსულობისა და ზარალის ხელახალი კლასიფიკაციით (სასესხო ინსტრუმენტები);
- ▶ სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, აღიარების შეწყვეტისას კუმულაციური (დაგროვებითი) შემოსულობისა და ზარალის ხელახალი კლასიფიკაციის გარეშე;
- ▶ მოგებასა და ზარალში ასახული და სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(გ) ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები ამორტიზებული ღირებულებით

კომპანია ფინანსურ აქტივებს ამორტიზებული ღირებულებით აფასებს თუ ქვემოთ მოცემული ორივე პირობა დაკმაყოფილებულია:

- ▶ ფინანსური აქტივი ამ ბიზნესმოდელის მიხედვით მფლობელობაშია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების მიზნით, და
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ ძირითად თანხაზე.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები შემდეგ ფასდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით და ექვემდებარება გაუფასურებას. შემოსულობისა და ზარალის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში მაშინ, როდესაც წყდება აქტივის აღიარება, ან ხდება აქტივის მოდიფიცირება ან გაუფასურება.

კომპანია ამორტიზებული ღირებულებით აღიარებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს თავისი ყველა ფინანსური აქტივისთვის. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად კომპანია გამარტივებულ მეთოდს იყენებს. შესაბამისად, კომპანია ნაცვლად საკრედიტო რისკების ცვლილებების აღრიცხვისა, აღიარებს ზარალის რეზერვს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ვადაზე თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის. კომპანიამ შეადგინა ანარიცხების მატრიცა, რომელიც ეყრდნობა საკრედიტო ზარალის წარსულ გამოცდილებას და დაკორექტირებულია დებიტორებისა და ეკონომიკური გარემოსთვის დამახასიათებელი პერსპექტიული ფაქტორების შესაბამისად.

კომპანია ფინანსურ აქტივს ვადაგადაცილებულად მიიჩნევს, როდესაც ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გადახდები გვიანდება. თუმცა, გარკვეულ შემთხვევებში, კომპანიამ შეიძლება ფინანსური აქტივი ვადაგადაცილებულად მაშინაც მიიჩნიოს, როდესაც შიდა ან გარე ინფორმაცია მიანიშნებს იმაზე, რომ კომპანია სავარაუდოდ სრულად ვერ მიიღებს დაუფარავ სახელშეკრულებო თანხებს, კომპანიის მფლობელობაში არსებული საკრედიტო რისკის შემცირების საშუალებების გათვალისწინების გარეშე. ფინანსური აქტივი ჩამოიწერება მაშინ, როდესაც არ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღება მოხდება.

ყველა ის ფინანსური აქტივი, რომელსაც კომპანია ფლობს 2019 წლის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით და მოიცავს სავაჭრო დებიტორულ დავალიანებას, სასესხო მოთხოვნებს და ფულად სახსრებსა და მათი ეკვივალენტებს.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(გ) ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივების ჯგუფის ნაწილის) აღიარების შეწყვეტა (ანუ კომპანიის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშიდან ამოღება) ხდება შემდეგ შემთხვევებში:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა, ან
- ▶ კომპანიამ დათმო აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის მიღებული თანხების სრულად და დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; ან (ა) კომპანიამ გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) კომპანიამ არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

თუ კომპანიამ გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება ან გააფორმა ამაზე ხელშეკრულება, იგი აფასებს, შეინარჩუნა თუ არა ან რამდენად შეინარჩუნა ამ აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებული რისკები და სარგებელი. თუ კომპანიამ არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, და ასევე არ გადასცა აქტივზე კონტროლი, კომპანია აგრძელებს გადაცემული აქტივის აღიარებას მის მიერ ამ აქტივში მონაწილეობის შენარჩუნების გამო. ასეთ შემთხვევაში კომპანია მასთან დაკავშირებულ ვალდებულებასაც აღიარებს. გადაცემული აქტივი და მასთან დაკავშირებული ვალდებულება ფასდება კომპანიის მიერ დატოვებული უფლება-მოვალეობების საფუძველზე.

(ii) ფინანსური ვალდებულებები

თავდაპირველი აღიარება და შეფასება

თავდაპირველი შეფასებისას ფინანსური ვალდებულებები ნაწილდება შემდეგ კატეგორიებში: სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული და მოგებასა და ზარალში ასახული ფინანსური ვალდებულებები, სესხები და გადასახდელი ანგარიშები, დებიტორული დავალიანება ან წარმოებული ვალდებულებები, რომლებიც განკუთვნილია ჰეჯირების ინსტრუმენტებად ეფექტური ჰეჯირების განხორციელების დროს.

ყველა ფინანსური ვალდებულების აღიარება თავდაპირველად ხდება სამართლიანი ღირებულებით და, სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშებისა და დებიტორული დავალიანების შემთხვევაში, აკლდება მათთან უშუალოდ დაკავშირებული გარიგების დანახარჯები.

კომპანიის ყველა ფინანსური ვალდებულება 2019 წლის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მიეკუთვნება სესხებსა და გადასახდელ ანგარიშებს და მოიცავს სავაჭრო და სხვა კრედიტორულ დავალიანებას.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(გ) ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

(ii) ფინანსური ვალდებულებები (გაგრძელება)

თავდაპირველი აღიარების შემდეგ სესხებისა და გადასახდელი ანგარიშების შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. შემოსულობის და ზარალის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში ვალდებულების აღიარების შეწყვეტის შემთხვევაში, აგრეთვე ამორტიზაციის პროცესში ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

ამორტიზებული ღირებულება გამოანგარიშებულია ნებისმიერი დისკონტის ან შესყიდვის პრემიის, აგრეთვე საზღაურების თუ ხარჯების გათვალისწინებით, რომლებიც ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის განუყოფელი ნაწილია. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით დარიცხული ცვეთა აისახება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯების სახით.

აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება. როდესაც ხდება არსებული ფინანსური ვალდებულების ჩანაცვლება სხვა ვალდებულებით იმავე კრედიტორის წინაშე არსებითად განსხვავებული პირობების ან ისეთი მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობების საფუძველზე, ასეთი ჩანაცვლება ან ცვლილება განიხილება, როგორც საწყისი ვალდებულების აღიარების შეწყვეტა და ახალი ვალდებულების აღიარება. შესაბამის საბალანსო ღირებულებებს შორის განსხვავება აისახება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

(iii) ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგაქვითვა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ჩათვლა ხორციელდება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ, როდესაც კომპანიას აქვს სამართლებრივი უფლება თანხების ჩათვლისა და განზრახული აქვს შემხვედრი მოთხოვნების ურთიერთგაქვითვა ან ერთდროულად აქტივების რეალიზაცია და ვალდებულებების დაფარვა.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(გ) ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

(iv) ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

კომპანია ფინანსურ ინსტრუმენტებს სამართლიანი ღირებულებით აფასებს თითოეული საბალანსო ანგარიშის შედგენის თარიღისთვის.

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება იმ დაშვებას ეყრდნობა, რომ აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგება შედგება:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების მთავარ ბაზარზე, ან
- ▶ მთავარი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში, აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

მთავარი ან ყველაზე სახარბიელო ბაზარი კომპანიისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს.

აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ საკუთარი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით.

არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს.

კომპანია ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძებნება, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებს საბაზრო მონაცემებს და მინიმალურად - არასაბაზრო მონაცემებს.

ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან წარმოდგენილია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე, რომელიც მნიშვნელოვანია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის:

- ▶ დონე 1 – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკორექტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე;
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის განსაზღვრა.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(გ) ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

(iv) ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების იერარქიის ერთი დონიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კომპანია განსაზღვრავს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

სამართლიანი ღირებულების შესახებ ინფორმაციის წარმოდგენის მიზნით, კომპანიამ განსაზღვრა აქტივებისა და ვალდებულებების კლასები მათი დანიშნულების, მახასიათებლების და რისკების, ასევე სამართლიანი ღირებულების ზემოაღნიშნულ იერარქიაში მათი დონის საფუძველზე.

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების ანალიზი და დამატებითი დეტალები მათი შეფასების მეთოდების შესახებ მოცემულია მე-15 შენიშვნაში.

(დ) ძირითადი საშუალებები

(i) აღიარება და შეფასება

ძირითადი საშუალებები ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გადაფასების თარიღის შემდეგ აღიარებული გაუფასურების ზარალი. შეფასება ხდება საკმარისი სიზშირით, რომ გადაფასებული აქტივის სამართლიანი ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს მისი საბალანსო ღირებულებისგან.

დანახარჯები მოიცავს აქტივის შემენასთან პირდაპირ დაკავშირებულ ხარჯებს. კომპანიის მიერ აშენებული აქტივების თვითღირებულება მოიცავს მასალისა და შრომის პირდაპირ დანახარჯებს და ყველა სხვა ხარჯს, რომლებიც უშუალოდ უკავშირდება აქტივის დანიშნულებისამებრ გამოყენებისთვის შესაბამის მდგომარეობაში მოსაყვანად, დემონტაჟის და მოხსნის ხარჯებს, ასევე იმ ტერიტორიის რეაბილიტაციის ხარჯებს, რომლებზეც ეს აქტივები მდებარეობს და შესაბამის აქტივებთან დაკავშირებული სესხით სარგებლობასთან დაკავშირებულ დანახარჯებს. შესყიდული პროგრამული უზრუნველყოფა, რომელიც აუცილებელია შესაბამისი აღჭურვილობის ფუნქციონირებისთვის, კაპიტალიზდება, როგორც ამ აღჭურვილობის განუყოფელი ნაწილი.

თუ ძირითადი საშუალებების ერთეულებს სხვადასხვა სასარგებლო გამოყენების ვადა აქვთ, ისინი აღირიცხება ძირითადი საშუალებების ცალკე ერთეულებად (ძირითად კომპონენტებად).

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(დ) ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

(i) აღიარება და შეფასება (გაგრძელება)

გადაფასების ყოველგვარი ნამეტის აღიარება ხდება სხვა სრულ შემოსავალში და ერიცხება კაპიტალს ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვის ნაწილში, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც იგი შეაბრუნებს ამავე აქტივის გადაფასების შედეგად შემცირებულ ღირებულებას, რომელიც მანამდე ხარჯად იყო აღიარებული. ასეთ შემთხვევაში ღირებულების გაზრდის აღიარება ხდება გადაფასების შედეგად მიღებული შემოსულობის სახით. გადაფასების დეფიციტის აღიარება ხდება ხარჯის სახით გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც იგი გაქვითავს ამავე აქტივზე არსებულ ნამეტს, რაც აღიარებულია ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვში.

აქტივების გადაფასების რეზერვიდან წლიური გადატანა გაუნაწილებელ მოგებაზე ხდება აქტივის გადაფასებული საბალანსო ღირებულების ცვეთასა და აქტივის თავდაპირველი ღირებულების ცვეთას შორის სხვაობით. გარდა ამისა, გადაფასების თარიღისთვის აკუმულირებული ცვეთა ჩამოიწერება აქტივის მთლიანი საბალანსო ღირებულებიდან და წმინდა ღირებულების გადაანგარიშება ხდება აქტივის გადაფასებული ღირებულების მისაღებად. გაყიდვისას კონკრეტულ აქტივთან დაკავშირებული მთლიანი გადაფასების რეზერვი გადაიტანება გაუნაწილებელ მოგებაზე. ცვეთა გამოითვლება ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდით აქტივების სასარგებლო გამოყენების სავარაუდო ვადაზე.

თავდაპირველად აღიარებული ამა თუ იმ ძირითადი საშუალებისა და მისი ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ნაწილის აღიარება წყდება მისი გასხვისების დროს ან მაშინ, როდესაც მისი ექსპლუატაციიდან ან გასხვისებიდან სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მიღება აღარაა მოსალოდნელი. აქტივის აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული ნებისმიერი შემოსულობა ან ზარალი (რომელიც გამოითვლება, როგორც გასხვისებიდან მიღებულ წმინდა შემოსავალსა და აქტივის საბალანსო ღირებულებას შორის სხვაობა) შედის სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში, როდესაც ხდება აქტივის აღიარების შეწყვეტა.

(ii) შემდგომი დანახარჯები

ძირითადი საშუალების ნაწილის შეცვლის ხარჯის აღიარება ხდება ამ ძირითადი საშუალების საბალანსო ღირებულებაში თუ მოსალოდნელია, რომ კომპანია მიიღებს ამ ნაწილის თანმდევ სამომავლო ეკონომიკურ სარგებელს და თუ მისი ხარჯის სარწმუნოდ შეფასება შეიძლება. შეცვლილი ნაწილის საბალანსო ღირებულების აღიარება წყდება. ძირითადი საშუალებების ტექნიკური მომსახურების ყოველდღიური ხარჯის აღიარება ხდება მისი დადგომისთანავე სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(დ) ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

(iii) ცვეთა

ცვეთის აღიარება სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში ხდება ძირითადი საშუალებების თითოეული ნაწილის სასარგებლო გამოყენების სავარაუდო ვადაზე ცვეთის დარიცხვის წრფივი მეთოდით, რადგანაც ეს ყველაზე ზუსტად ასახავს აქტივიდან მიღებული სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მოსალოდნელ ათვისებას. ცალკეული აქტივის მნიშვნელოვანი კომპონენტები ფასდება და თუ ამ კომპონენტს აქტივის დანარჩენი ნაწილისგან განსხვავებული სასარგებლო გამოყენების ვადა აქვს, მისი ცვეთა განსხვავებულად ხორციელდება. მიწას ცვეთა არ ერიცხება.

მიმდინარე და შედარებადი პერიოდებისთვის სასარგებლო გამოყენების სავარაუდო ვადებია:

შენობა-ნაგებობები	35 წლამდე
მანქანა-მოწყობილობები	2-27 წელი
სატრანსპორტო საშუალებები	2-6 წელი
სხვა	2-5 წელი

ცვეთის დარიცხვის მეთოდები, სასარგებლო გამოყენების ვადები და ნარჩენი ღირებულებები გადაისინჯება ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს და, საჭიროების შემთხვევაში, შესაბამისად კორექტირდება.

(ე) სასაქონლო-მატერიალური მარაგები

სასაქონლო-მატერიალური მარაგები ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით. სასაქონლო-მატერიალური მარაგის თვითღირებულება ეყრდნობა საშუალო შეწონილი ღირებულების პრინციპს და მოიცავს მარაგების შეძენის ხარჯებს, ასევე წარმოების ხარჯს, წარმოების თვითღირებულებას და სხვა ხარჯებს, რომელთა გაწევაც გახდა საჭირო მარაგების არსებულ მდებარეობამდე და მდგომარეობამდე მისაყვანად.

წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება გამოითვლება, როგორც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში სავარაუდო გასაყიდ ფასს გამოკლებული დასრულების და რეალიზაციის ხარჯი.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(ვ) არაფინანსური აქტივების გაუფასურება

ანგარიშგების ყოველი თარიღისთვის კომპანია აფასებს, არსებობს თუ არა აქტივის გაუფასურების ნიშნები. ასეთი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში ან როდესაც აქტივის წლიური შემოწმებაა საჭირო მისი გაუფასურების დასადგენად, კომპანია აფასებს აქტივის აღდგენით ღირებულებას. აქტივის აღდგენითი ღირებულება არის აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის გასვლასთან დაკავშირებული ხარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებასა და აქტივის გამოყენების ღირებულებას შორის უდიდესი. აქტივის აღდგენითი ღირებულება განისაზღვრება ცალკეული აქტივისთვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც აქტივიდან არ ხდება ფულადი სახსრების შემოძინება, რომლებიც მეტწილად დამოუკიდებელია სხვა აქტივებიდან ან აქტივების ჯგუფიდან მიღებული ფულადი სახსრებისგან. როდესაც აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის საბალანსო ღირებულება გადააჭარბებს მის აღდგენით ღირებულებას, აქტივი ითვლება გაუფასურებულად და ჩამოიწერება მის აღდგენით ღირებულებამდე.

გამოყენების ღირებულების შესაფასებლად სავარაუდო მომავალი ფულადი ნაკადების დღევანდელ ღირებულებამდე დისკონტირება ხდება დაბეგვრამდელი დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ასახავს ფულის დროითი ღირებულების არსებულ საბაზრო შეფასებებს და აქტივისთვის დამახასიათებელ რისკებს. აქტივის გასვლასთან დაკავშირებული ხარჯით შემცირებული სამართლიანი ღირებულების გამოთვლა ხდება ბოლოდროინდელი საბაზრო გარიგებების გათვალისწინებით. თუ ასეთი გარიგებების განსაზღვრა ვერ ხერხდება, შეფასების სხვა შესაფერისი მეთოდი გამოიყენება. ეს გამოთვლები დასაბუთდება შეფასების კოეფიციენტებით, აქციათა კოტირებული ფასებით საფონდო ბირჟაზე რეგისტრირებული კომპანიების შემთხვევაში და სამართლიანი ღირებულების სხვა ხელმისაწვდომი მაჩვენებლებით.

კომპანია გაუფასურებას გამოითვლის დეტალური ბიუჯეტისა და პროგნოზირებული გაანგარიშების საფუძველზე, რომლებიც ინდივიდუალურად მზადდება კომპანიის ფულადი ნაკადების წარმომქმნელი თითოეული ერთეულისთვის, რომლისთვისაც გამოყოფილია ესა თუ ის აქტივი. ასეთი ბიუჯეტები და ფინანსური პროგნოზები ჩვეულებრივ ხუთწლიან პერიოდს მოიცავს. უფრო ხანგრძლივი პერიოდისთვის გამოითვლება გრძელვადიანი ზრდის ტემპი, რომელიც გამოიყენება ფულადი ნაკადების პროგნოზირებისთვის.

უწყვეტი ოპერაციების გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი, სასაქონლო-მატერიალური მარაგების გაუფასურების ჩათვლით, აღიარებულია მოგება-ზარალის ანგარიშგების ხარჯების კატეგორიებში გაუფასურებული აქტივის ფუნქციის შესაბამისად, გარდა მანამდე გადაფასებული ქონებისა, რომლის გადაფასების რეზერვიც აისახა სხვა სრულ შემოსავალში. ასეთი ქონების შემთხვევაში, გაუფასურების აღიარება ხდება სხვა სრულ შემოსავალში ნებისმიერი წინა გადაფასების თანხამდე.

ისეთი აქტივების შემთხვევაში, რომლებშიც გუდვილი არ შედის, ანგარიშგების ყოველი თარიღით ფასდება, არსებობს თუ არა იმის ნიშანი, რომ მანამდე აღიარებული გაუფასურების ზარალი აღმოფხვრილი ან შემცირებულია. თუ ამის ნიშნები მართლაც არსებობს, კომპანია აფასებს აქტივის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის აღდგენით ღირებულებას.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(ვ) არაფინანსური აქტივების გაუფასურება (გაგრძელება)

გაუფასურების შედეგად განცდილი უკვე აღიარებული ზარალის შებრუნება მხოლოდ მაშინაა შესაძლებელი, თუ გაუფასურებით გამოწვეული ზარალის ბოლო აღიარების შემდეგ აქტივის აღდგენითი ღირებულების განმსაზღვრელ დაშვებებში გარკვეული ცვლილებებია მომხდარი. შემობრუნების შედეგად აქტივის საბალანსო ღირებულებამ არ უნდა გადააჭარბოს მის აღდგენით ღირებულებას და ასევე არ უნდა გადააჭარბოს იმ საბალანსო ღირებულებას, რომელიც განისაზღვრებოდა ცვეთის გამოკლებით, წინა წლებში აქტივის გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი რომ არ ყოფილიყო აღიარებული. შემობრუნების აღიარება ხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც აქტივი აღრიცხულია გადაფასებული ღირებულებით, რა შემთხვევაშიც შემობრუნება აღირიცხება, როგორც გადაფასებული ღირებულების ზრდა.

(ზ) შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან

კომპანია ელექტროენერგიის წარმოების სფეროში საქმიანობს. წარმოებული ელექტროენერგია იყიდება ელექტროენერგიის გამანაწილებელ კომპანიაზე, რომელიც არის საბოლოო მშობელი კომპანიის საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული კომპანია, და პირდაპირ მესამე მხარეებზე. ელექტროენერგია იყიდება ინდივიდუალური ხელშეკრულებების საფუძველზე და ელექტროენერგიის რეალიზაცია ერთადერთი სახელშეკრულებო ვალდებულებაა. სახელშეკრულებო ვალდებულების დაკმაყოფილება და შემოსავლის აღიარება მაშინ ხდება, როდესაც აქტივზე კონტროლი გადაეცემა მომხმარებელს, როგორც წესი, აქტივის მიწოდების მომენტში.

შემოსავლების ასახვა ხორციელდება იმ შემთხვევაში, როდესაც კომპანიაში ეკონომიკური სარგებლის შემოდინების ალბათობა მაღალია. ამასთან, შესაძლებელია შემოსავლების სარწმუნოდ შეფასება მიუხედავად იმისა, თუ როდის განხორციელდება გადახდა. შემოსავლების შეფასება ხდება მიღებული ან მისაღები ანაზღაურების სამართლიანი ღირებულებით, გადახდის ხელშეკრულებით განსაზღვრული ვადების გათვალისწინებით და გადასახადებისა და მოსაკრებლების გამოკლებით. კომპანია იყენებს პრაქტიკულ გამოცდილებას მნიშვნელოვანი ფინანსური კომპონენტის არსებობასთან მიმართებაში, რაც იმას ნიშნავს, რომ გადასახადის დაპირებული თანხაზე არ მოქმედებს მნიშვნელოვანი ფინანსური კომპონენტის ეფექტები, თუ პერიოდი დაპირებული საქონლის გადაცემიდან ანგარიშსწორებამდე ერთ წელს ან ნაკლებს შეადგენს.

ელექტროენერგიის გაყიდვიდან მიღებული შემოსავალი გამოითვლება ყოველთვიურად მომხმარებლებისთვის მიყიდული ელექტროენერგიის ოდენობის საფუძველზე, რომელიც განისაზღვრება საქართველოს მაღალი ძაბვის ელექტროქსელის ოპერატორის - საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემის მიერ გაცემული ელექტროენერგიის მიღება-ჩაბარების აქტითა და მომხმარებლებთან შეთანხმებით.

ელექტროენერგიის ტარიფებს საქართველოში არეგულირებს საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისია („სემეკი“). სემეკის 2017 წლის 31 ოქტომბრის დადგენილებით, 2017 წლის 1 ნოემბრიდან 1 მვ/სთ-ის ტარიფი დადგინდა 0.09781 ლარის ოდენობით. სემეკის 2019 წლის 28 ნოემბრის დადგენილებით, 2019 წლის 1 დეკემბრიდან 1 მვ/სთ-ის ტარიფი გაიზარდა 0.10837 ლარამდე.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(თ) გადასახადები

(i) მოგების გადასახადი

საწარმოების მიერ მიღებული წლიური მოგება, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, 2017 წლის 1 იანვრიდან არ იბეგრება საქართველოში (მე-7 შენიშვნა). მოგების გადასახადით დაიბეგრება დივიდენდების სახით იმ მფლობელებზე განაწილებული მოგება, რომლებიც არიან ფიზიკური პირები ან არარეზიდენტები საქართველოში, რომელიც დაანგარიშდება განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით. დივიდენდების გადახდით წარმოქმნილი მოგების გადასახადი აღირიცხება, როგორც ვალდებულება და ხარჯი იმ პერიოდში, რომელშიც დივიდენდები გამოცხადდა, მიუხედავად იმისა, თუ ფაქტობრივად რომელი თარიღით ან რომელ პერიოდში მოხდა დივიდენდების გადახდა. გარკვეულ შემთხვევებში დასაშვებია დარიცხული საგადასახადო დავალიანებიდან გამოქვითვები, რომლებიც აღირიცხება, როგორც შესაბამის განაწილებასთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ხარჯის შემცირება. საქართველოს საგადასახადო სისტემის თავისებურებიდან გამომდინარე, საქართველოში რეგისტრირებულ საწარმოებს არ წარმოეშობათ გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები. კომპანიის აქციონერებისთვის დივიდენდის განაწილებასთან დაკავშირებით დაკავებული გადასახადი საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებაში აღიარებულია კაპიტალიდან გამოქვითვის სახით.

საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობა ასევე ითვალისწინებს მოგების გადასახადით გარკვეული გარიგებების დაბეგრას, რომლებიც ითვლება პირობითი მოგების განაწილებად (მაგალითად, არასაბაზრო ფასებით აღრიცხული გარიგებები, ბიზნესსაქმიანობასთან დაუკავშირებელი ხარჯები, ან საქონლისა და მომსახურების უსასყიდლო მიწოდება). ამგვარი გარიგებების დაბეგვრა აღირიცხება საოპერაციო გადასახადების ანალოგიურად და აღირიცხება, როგორც სხვა გადასახადები მოგება-ზარალის ანგარიშგების სხვა საოპერაციო ხარჯებში.

(ii) დამატებული ღირებულების გადასახადი

შემოსავლების, ხარჯებისა და აქტივების აღიარება ხდება დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხის გამოკლებით, გარდა იმ შემთხვევებისა:

- ▶ იმ შემთხვევებისა, როდესაც აქტივების ან მომსახურების შესყიდვაზე დარიცხული დამატებული ღირებულების გადასახადი არ ექვემდებარება საგადასახადო ორგანოსგან დაბრუნებას, რა შემთხვევაშიც დამატებული ღირებულების გადასახადის აღიარება მოხდება აქტივის შესყიდვაზე გაწეულ დანახარჯებში ან ხარჯის მუხლში, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე.
- ▶ დებიტორული და კრედიტორული დავალიანებისა, რომელიც მოიცავს დამატებული ღირებულების გადასახადს.

საგადასახადო ორგანოებისთვის გადასახადელი ან მათგან დასაბრუნებელი დამატებული ღირებულების გადასახადის წმინდა ოდენობა ასახულია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშის დღე აქტივის (ანაზღაურებადი დღე) ან ვალდებულების ნაწილში.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(ი) ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ფულადი სახსრები და მოკლევადიანი დეპოზიტები მოიცავს ფულად სახსრებს ბანკში და სალაროში და მოკლევადიან დეპოზიტებს, რომელთა ვადაც სამი თვე ან უფრო ნაკლებია.

(კ) ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც კომპანიას აქვს მიმდინარე (იურიდიული ან კონსტრუქციული) ვალდებულებები წარსულში მომხდარი მოვლენების გამო, ვალდებულებების შესასრულებლად მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება და ვალდებულებების მოცულობის მეტ-ნაკლები სიზუსტით შეფასება არის შესაძლებელი. თუ კომპანია მოელის ანარიცხების მთლიანად ან ნაწილობრივ ანაზღაურებას, მაგალითად სადაზღვევო კონტრაქტის საფუძველზე, ანაზღაურების აღიარება ხდება ცალკე აქტივის სახით, მაგრამ მხოლოდ მაშინ, როდესაც ანაზღაურება გადაწყვეტილია. ანარიცხებთან დაკავშირებული ხარჯები წარმოდგენილია სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში ნებისმიერი ანაზღაურების გამოკლებით.

(ლ) იჯარა

კომპანია, როგორც მოიჯარე

კომპანია იჯარის დაწყების თარიღით აღიარებს გამოყენების უფლებით გადაცემულ აქტივს და საიჯარო ვალდებულებას. გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივი თავდაპირველად თვითღირებულებით ფასდება, რაც მოიცავს იჯარის ამოქმედების თარიღში ან ამ თარიღამდე განხორციელებული საიჯარო გადახდებით დაკორექტირებული საიჯარო ვალდებულების საწყის ოდენობას. ამას ემატება თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები და საბაზისო აქტივის დემონტაჟსა და ობიექტიდან გატანასთან, ან საბაზისო აქტივის ან ადგილმდებარეობის ობიექტის აღდგენასთან დაკავშირებული სავარაუდო დანახარჯები და აკლდება ნებისმიერი მიღებული საიჯარო შეღავათი.

გამოყენების უფლებით გადაცემულ აქტივს შემდგომში ცვეთა ერიცხება წრფივი მეთოდის გამოყენებით, იჯარის დაწყების თარიღიდან სასარგებლო მომსახურების ვადის დასრულებამდე ან საიჯარო ვადის ბოლო თარიღამდე, რომელიც უფრო ადრე დადგება. გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივების სავარაუდო სასარგებლო გამოყენების ვადა განისაზღვრება ძირითადი საშუალებების ანალოგიურად. გარდა ამისა, გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივი პერიოდულად მცირდება გაუფასურების ზარალით, ასეთის არსებობის შემთხვევაში და კორექტირდება საიჯარო ვალდებულების გარკვეული გადაფასებების შედეგად.

საიჯარო ვალდებულება თავდაპირველად ფასდება საიჯარო გადასახდელების დღევანდელი ღირებულებით, რომლებიც იჯარის დაწყების თარიღისთვის ჯერ არ გადახდილა, მათი დისკონტირება ხდება საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით ან თუ განაკვეთის განსაზღვრა შეუძლებელია, კომპანიის ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთით.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

(მ) ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და შეცვლილი სტანდარტები კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებასთან მიმართებით 2019 წლის 1 იანვრიდან ამოქმედდა

შემდეგი ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები შევიდა ძალაში 2019 წლის 1 იანვრიდან:

- ▶ ფასს (IFRS)16 „იჯარა“. კომპანიამ ფასს (IFRS) 16 ვადაზე ადრე მიიღო 2018-ში.
- ▶ ფასიკ (IFRIC) ინტერპრეტაცია 23 „მოგების გადასახადის გამოთვლის მიდგომებთან დაკავშირებული გაურკვევლობა“. ფასიკ-ის (IFRIC) 23-ე ინტერპრეტაციას გავლენა არ მოუხდენია კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

შემდეგი ცვლილებები და ინტერპრეტაციები პირველად 2019 წელს იქნა გამოყენებული, თუმცა მათ არ ჰქონიათ გავლენა კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე:

- ▶ ცვლილებები ფასს (IFRS) 9-ში „საავანსო გადახდის მახასიათებლები უარყოფითი კომპენსაციით“
- ▶ ცვლილებები ბასს (IAS) 28-ში „გრძელვადიანი მონაწილეობა მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში“
- ▶ ცვლილებები ბასს (IAS) 19-ში „გეგმის შეცვლა, შეკვეცა ან საბოლოო ანგარიშსწორება“
- ▶ ფასს-ის ყოველწლიური გაუმჯობესების პროცესი
 - ფასს (IFRS) 3 „საწარმოთა გაერთიანება“ - ადრე არსებული ინტერესები ერთობლივ საქმიანობაში
 - ფასს (IFRS) 11 „ერთობლივი საქმიანობა“ - ადრე არსებული ინტერესები ერთობლივ საქმიანობაში
 - ბასს (IAS) 12 „მოგებიდან გადასახადები“ - მოგების გადასახადის გავლენა საკუთარ კაპიტალად კლასიფიცირებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებზე განხორციელებულ გადახდებზე
 - ბასს (IAS) 23 „ნასესხები სახსრები“ - კაპიტალიზაციისთვის განკუთვნილი ნასესხები სახსრები

კომპანიას ვადაზე ადრე არ მიუღია ისეთი სტანდარტი, ინტერპრეტაცია თუ ცვლილება, რომელიც გამოშვებულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ არის შესული.

4. შეფასებები და დაშვებები

ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ხელმძღვანელობისაგან მოითხოვს მოსაზრებების, შეფასებებისა და დაშვების გაკეთებას, რაც გავლენას ახდენს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს წარმოდგენილი შემოსავლების, ხარჯების, აქტივებისა და ვალდებულებების თანხებზე. თუმცა ამ დაშვებებისა და შეფასებების სუბიექტური ხასიათის გამო შეიძლება მნიშვნელოვანი კორექტირებების შეტანა გახდეს საჭირო მომავალი პერიოდების აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაში.

(ა) მოსაზრებები

ქვემოთ წარმოდგენილია კომპანიის სააღრიცხვო პოლიტიკის გატარების პროცესში ხელმძღვანელობის მიერ გამოთქმული მოსაზრებები, რომლებიც ყველაზე მეტად მოქმედებს ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახულ თანხებზე:

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

4. შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

(i) ძირითადი საშუალებების სამართლიანი შეფასების სიხშირე

კომპანიამ თავისი ძირითადი საშუალებების აღრიცხვისთვის გადაფასებული ბაზა აირჩია. ბასს (IAS) 16-ის „ძირითადი საშუალებები“ მიხედვით, კომპანია ვალდებულია ისეთი სიხშირით გადაფასოს ძირითადი საშუალებები, რომ საბალანსო ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს იმ ღირებულებისგან, რომელიც განისაზღვრებოდა სამართლიანი ღირებულების გამოყენებით ანგარიშგების პერიოდის ბოლოსთვის.

ძირითადი საშუალებების ბოლო გადაფასება მოხდა 2017 წლის 30 სექტემბერს და აისახა ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულებაში 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. კომპანიის განსჯის თანახმად, ძირითადი საშუალებების გადაფასების აუცილებლობა 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის არ იდგა, რადგან ბოლო გადაფასების თარიღიდან ადგილი არ ჰქონია ისეთ მოვლენებს ან გარემოებებს, რომლებიც მიანიშნებდა, რომ საბალანსო ღირებულება არსებითად განსხვავდება იმ ღირებულებისგან, რომელიც განისაზღვრებოდა სამართლიანი ღირებულების გამოყენებით ანგარიშგების პერიოდის ბოლოსთვის.

(ბ) შეფასებები და დაშვებები

მომავალთან დაკავშირებით გაკეთებული ძირითადი დაშვებები და შეფასები და ასევე სხვა განუსაზღვრელობები საანგარიშო თარიღისათვის, რომელთა გამოც მომავალ ფინანსურ წელს შეიძლება საჭირო გახდეს მნიშვნელოვანი კორექტირების შეტანა აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაში, აღწერილია ქვემოთ. კომპანიამ თავისი დაშვებებისა და შეფასებების საფუძვლად გამოიყენა ის ინფორმაცია, რომელიც ხელმისაწვდომი იყო ფინანსური ანგარიშგების მომზადების დროს. თუმცა არსებული გარემოებები და დაშვებები მომავალ მოვლენებთან დაკავშირებით შეიძლება შეიცვალოს ბაზარზე ან გარემოებებში ისეთი ცვლილებების გამო, რაც არ ექვემდებარება კომპანიის კონტროლს. ასეთი ცვლილებები დაშვებებში აისახება მათი დადგომისთანავე.

5. სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა

სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ კომპანიის ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღისთვის ჯერ ძალაში არ შესულა და რომლებმაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე, შემოიფარგლება ბასს (IAS) 1-ის და ბასს (IAS) 8-ის ცვლილებებით: ტერმინის „არსებითი“ განმარტება.

2018 წლის ოქტომბერში, ბასს-მა გამოსცა ბასს (IAS) 1-ის („ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა“) და ბასს (IAS) 8-ის („სააღრიცხვო პოლიტიკა, ცვლილებები სააღრიცხვო შეფასებებში და შეცდომები“) ცვლილებები, სტანდარტებში ტერმინის „არსებითი“ განმარტების და ამ უკანასკნელის კონკრეტული ასპექტების დაზუსტების მიზნით. ახალი განმარტებით დგინდება, რომ „ინფორმაცია არსებითია, თუ მოსალოდნელია, რომ მისი გამოტოვება, დამახინჯება ან დაფარვა გონივრულ ფარგლებში გამოიწვევს გავლენას საერთო დანიშნულების ფინანსური ანგარიშგების ძირითადი მომხმარებლების მიერ იმ ფინანსური ანგარიშგების საფუძველზე მიღებულ გადაწყვეტილებებზე, რომელშიც განსაზღვრულია კონკრეტული ანგარიშვალდებული საწარმო.“ მოსალოდნელი არ არის, რომ ტერმინის „არსებითი“ ცვლილებას მნიშვნელოვანი გავლენა ექნება კომპანიის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

სს „ხრამჰესი 1“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

6. შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან

მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან მიღებული შემოსავლის მთლიანი ოდენობა მიეკუთვნება ელექტროენერგიის გაყიდვიდან მიღებულ შემოსავალს. შემოსავალი საქართველოში მიიღება. 2019 წლის განმავლობაში მიღებული შემოსავლის ჩაშლა მომხმარებლების მიხედვით შემდეგია:

	2019	2018
შემოსავალი საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ პირზე გაყიდვებიდან (მე-18 შენიშვნა)	15,731	3,448
შემოსავალი მესამე მხარეებზე გაყიდვებიდან	–	13,074
შემოსავალი ელექტროსისტემის კომერციულ ოპერატორზე (სემეკი) გაყიდვებიდან	–	189
სულ შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან	15,731	16,711

2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სახელშეკრულებო ვალდებულებები კომპანიას არ ჰქონდა.

7. ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლები და ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯები

	2019	2018
საპროცენტო ხარჯი საიჯარო ვალდებულებაზე წმინდა საკურსო ზარალი	(9) (443)	(11) (133)
სულ ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული ხარჯები	(452)	(144)
საბანკო ანაზრებსა და მიმდინარე ანგარიშებზე საპროცენტო შემოსავალი (მე-12 შენიშვნა)	497	254
საპროცენტო შემოსავალი საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ პირზე გაცემული სესხიდან (მე-18 შენიშვნა)	791	352
სულ ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავალი	1,288	606

საკურსო სხვაობიდან მიღებული შემოსულობა და ზარალი ძირითადად გამოწვეულია კომპანიის აშშ დოლარში გამოხატული აქტივებისა და ვალდებულებების გადაანგარიშებით. სავალუტო რისკი უფრო დაწვრილებით აღწერილია მე-15 შენიშვნაში.

8. მოგებიდან გადასახადები

საგადასახადო კანონმდებლობაში ცვლილებების ამოქმედების შემდეგ (მე-3 შენიშვნა), 2017 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით, კომპანიამ მთლიანად შეაბრუნა თავისი გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ბასს (IAS) 12-ის „მოგებიდან გადასახადები“ შესაბამისად, რათა გადავადებული გადასახადები შეაფასოს 0%-იანი საგადასახადო განაკვეთით, რომელიც მოქმედებს გაუნაწილებელ მოგებაზე 2017 წლის 1 იანვრიდან.

2019 წელს კომპანიამ განაწილებულ მოგებაზე აღიარა 1,694 ლარის ოდენობის მოგების გადასახადის ხარჯი (2018 წ.: ნული).

ინგლისურ ენაზე გამოშვებული ორიგინალის თარგმანი

სს „ხრამჰესი 1“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

9. ძირითადი საშუალებები

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ძირითადი საშუალებები შედგებოდა შემდეგისგან:

	მიწა	შენობა- ნაგებობები	მანქანა- მოწყობი- ლობები	სატრან- სპორტო საშუალებები	დაუმთავ- რებელი მშენებლობა	სხვა	სულ
თვითღირებულება							
2017 წლის 31 დეკემბერს	626	33,674	19,290	90	1,429	18	55,127
შემოსვლები	-	-	418	416	2,117	32	2,983
გადატანები	-	-	1,904	-	(1,904)	-	-
2018 წლის 31 დეკემბერს	626	33,674	21,612	506	1,642	50	58,110
შემოსვლები	-	-	178	119	4,124	240	4,661
გასვლები	(57)	-	(7)	(31)	-	-	(95)
გადატანები	-	-	225	-	(225)	-	-
2019 წლის 31 დეკემბერს	569	33,674	22,008	594	5,541	290	62,676
დაგროვილი ცვეთა							
2017 წლის 31 დეკემბერს	-	(721)	(537)	(8)	-	(4)	(1,270)
ცვეთა წლის განმავლობაში	-	(2,882)	(2,119)	(38)	-	(12)	(5,051)
2018 წლის 31 დეკემბერს	-	(3,603)	(2,656)	(46)	-	(16)	(6,321)
გასვლები	-	-	3	27	-	-	30
ცვეთა წლის განმავლობაში	-	(2,882)	(2,047)	(77)	-	(37)	(5,043)
2019 წლის 31 დეკემბერს	-	(6,485)	(4,700)	(96)	-	(53)	(11,334)
წმინდა საბალანსო ღირებულება							
2017 წლის 31 დეკემბერს	626	32,953	18,753	82	1,429	14	53,857
2018 წლის 31 დეკემბერს	626	30,071	18,956	460	1,642	34	51,789
2019 წლის 31 დეკემბერს	626	27,189	17,308	498	5,541	237	51,342

კომპანია თავის საოფისე ფართებს იჯარით გასცემს. ინფორმაცია საიჯარო ურთიერთობების შესახებ, რომლებშიც კომპანია მოიჯარედ გამოდის, იხილეთ ქვემოთ:

გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები	საოფისე შენობა- ნაგებობა
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბერს	96
ცვეთის დანარიცხი წლის განმავლობაში	(19)
ნაშთი 2018 წლის 31 დეკემბერს	77
ცვეთის დანარიცხი წლის განმავლობაში	(19)
ნაშთი 2019 წლის 31 დეკემბერს	58

ინგლისურ ენაზე გამოშვებული ორიგინალის თარგმანი

სს „ხრამჭესი 1“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

10. სავაჭრო დებიტორული დავალიანება

	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
დაკავშირებული მხარეებისგან მისაღები სავაჭრო დებიტორული დავალიანება (მე-18 შენიშვნა)	2,583	1,935
მომხმარებლების სავაჭრო დებიტორული დავალიანება	1	2,760
	2,584	4,695

სავაჭრო დებიტორულ დავალიანებას პროცენტი არ ერიცხება და მათი ვადა, როგორც წესი, 30 დღეა. სავაჭრო დებიტორული დავალიანების ნაწილი ვადაგადაცილებულია, მაგრამ არა გაუფასურებული (მე-15 შენიშვნა). მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრის მომავალზე ორიენტირებული მიდგომა კომპანიამ გამოიყენა სავაჭრო დებიტორული დავალიანების სავარაუდო რეზერვის გამოსათვლელად. კომპანიის განსჯის საფუძველზე, ამ მეთოდის შესაბამისად სავაჭრო დებიტორული დავალიანების რეზერვი არ აღიარებულა.

11. სასესხო მოთხოვნები

	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
მიმდინარე	6,049	970
გრძელვადიანი	4,676	4,406
	10,725	5,376

2018 წლის 1 ივნისს საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოსგან მისაღები 7,024 ლარის ოდენობის სავაჭრო დებიტორული დავალიანება გარდაიქმნა ლარში გამოხატულ პროცენტიან სესხად, რომლის დაფარვის ვადა 2021 წლამდეა. სესხს ქონდა ძირითადი თანხის დაფარვის საშუალებითი პერიოდი 2019 წლის 31 დეკემბრამდე და პროცენტის გადახდის საშუალებითი პერიოდი 2019 წლის 31 იანვრამდე. 2018 წლის აგვისტოში საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულმა საწარმომ სესხი დაფარვის გრაფიკზე ადრე (წინსწრებით) დაფარა 8,000 ლარით. 2019 წლის 26 აგვისტოს საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოსგან მისაღები 7,408 ლარის ოდენობის სავაჭრო დებიტორული დავალიანება გარდაიქმნა ლარში გამოხატულ პროცენტიან სესხად, რომლის დაფარვის ვადა 2020 წლამდეა.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრის მომავალზე ორიენტირებული მიდგომა კომპანიამ გამოიყენა ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული სასესხო მოთხოვნების სავარაუდო რეზერვის გამოსათვლელად. კომპანიის განსჯის საფუძველზე, ამ მეთოდის შესაბამისად საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოს მიმართ სასესხო მოთხოვნებისთვის რეზერვი არ აღიარებულა.

ინგლისურ ენაზე გამოშვებული ორიგინალის თარგმანი

სს „ხრამჭესი 1“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

12. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
ნაღდი ფულის ნაშთი ბანკში	4,654	11,127

ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე დარიცხულმა პროცენტმა 2019 წელს 497 ლარი შეადგინა (2018 წ.: 254 ლარი).

13. კაპიტალი

(ა) გამოშვებული კაპიტალი

2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიას ჰქონდა 3,447,238 ნებადართული და გამოშვებული აქცია; თითოეულის ღირებულება 0.001 ლარს შეადგენდა. 2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით კომპანიის აქციების 100%-ის მფლობელი იყო „გარდაბანი ჰოლდინგი ბივი“.

(ბ) დივიდენდები

საქართველოს კანონმდებლობის თანახმად, კომპანიას შეუძლია მოგებიდან დივიდენდების გამოცხადება. კომპანიის გაუნაწილებელი მოგება ძირითადად მიღებულია 2011 წლის 1 იანვარს ფასს-ზე გადასვლის დროს ძირითადი საშუალებების გადაფასებით. საქართველოს კანონში არაფერია ნათქვამი კომპანიის უფლებაზე, გაანაწილოს ასეთი რეზერვები დივიდენდების სახით.

2019-ში კომპანიამ გამოაცხადა და გადაიხადა 9,600 ლარის ოდენობის დივიდენდები (2018: ნული).

14. სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება

	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
დაკავშირებული მხარისთვის გადასახდელი მართვის მომსახურების გასამრჯელო (მე-18 შენიშვნა)	3,737	3,488
დაკავშირებული მხარისთვის გადასახდელი ტექნიკური მომსახურების გასამრჯელო (მე-18 შენიშვნა)	1,069	998
სავაჭრო კრედიტორული დავალიანება მომწოდებლების მიმართ	102	123
სხვა დავალიანება	63	237
	4,971	4,846

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

14. სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება (გაგრძელება)

ზემოთ მოცემული ფინანსური ვალდებულებების პირობები:

- ▶ სავაჭრო კრედიტორული დავალიანება უპროცენტოა და, ჩვეულებრივ, 30 დღეში იფარება;
- ▶ დაკავშირებული მხარეების მიმართ კრედიტორული დავალიანება გამოწვეულია 2011 წლამდე შესრულებული გარიგებებით, რომლებიც არის ვადაგადაცილებული, მაგრამ გადაუხდელი, რადგან დაკავშირებულმა მხარეს არ მოუთხოვია მისი დაფარვა;
- ▶ მომწოდებლების მიმართ სავაჭრო კრედიტორული დავალიანება და სხვა გადასახდელი ანგარიშები ძირითადად აშშ დოლარშია გამოხატული.

15. ფინანსური ინსტრუმენტები და რისკის მართვა

მიმოხილვა

კომპანიის ძირითადი ფინანსური ვალდებულებები შედგება სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანებისგან. ამ ფინანსური ვალდებულებების ძირითადი მიზანია კომპანიის კაპიტალური და საოპერაციო ხარჯების დაფინანსება. კომპანიას აქვს პირდაპირ თავისი ოპერაციებიდან მიღებული სავაჭრო დებიტორული დავალიანება და ფულადი სახსრები მიმდინარე ანგარიშებზე.

კომპანიის საქმიანობისთვის დამახასიათებელი ძირითადი რისკებია საკრედიტო, ლიკვიდურობის და საბაზრო რისკები.

კომპანია არის საბოლოო მშობელი კომპანიის მიერ კონტროლირებული დიდი ჯგუფის ნაწილი. ფინანსური რისკების უმეტესი ნაწილი იმართება და კონტროლდება საბოლოო მშობელი კომპანიის დონეზე. ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები კომპანიას საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოების მიმართ აქვს. ფინანსური რისკის მართვის მიზანია კომპანიის ყოველდღიური ოპერაციების შესრულების უზრუნველყოფა, ოპერაციებიდან საკმარისი ნაღდი ფულის მიღება, რომ დააფინანსოს საოპერაციო და მიმდინარე კაპიტალური დანახარჯები და მომსახურების ვალდებულებები მესამე მხარეების მიმართ.

ინგლისურ ენაზე გამოშვებული ორიგინალის თარგმანი

სს „ხრამჭესი 1“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

15. ფინანსური ინსტრუმენტები და რისკის მართვა (გაგრძელება)

(ა) საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ მომწოდებელი ვერ შეასრულებს ფინანსური ინსტრუმენტით ან მომხმარებელთან გაფორმებული ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს და ამით კომპანიას ფინანსური ზარალი მიადგება. კომპანიას საკრედიტო რისკი ემუქრება საოპერაციო საქმიანობის (ძირითადად სავაჭრო დებიტორული დავალიანება) და ფინანსური საქმიანობის ნაწილში, ასევე ბანკებში განთავსებული ანაზღაურებებიდან გამომდინარე.

კომპანიას აქვს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი კონცენტრაცია ერთ კლიენტზე - საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ საწარმო - სს „თელასზე“. სს „თელასის“ მიმართ მთლიანი მოთხოვნები 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენდა 13,308 ლარს (2018 წლის 31 დეკემბერი: 7,311 ლარი), და შედგებოდა სავაჭრო (მე-10 შენიშვნა) და სასესხო მოთხოვნებისგან (მე-11 შენიშვნა). 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ზემოხსენებული ნაშთი არ არის ვადაგადაცილებული (2018: 1,935 ლარი ვადაგადაცილებულია 180-ზე მეტი დღით).

ჯგუფის შიდა ვადაგადაცილებული ნაშთების და სხვა ფინანსური ინსტრუმენტების დაფარვას მართავს საბოლოო მშობელი კომპანია ჯგუფში ფულადი სახსრების საჭიროების, და არა ცალკეული ინსტრუმენტების ვადიანობის მიხედვით. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ სს „თელასი“ კრედიტუნარიანი კომპანიაა და ნებისმიერ ვალდებულებას დაფარავს, თუ გაჩნდება დამატებითი ფულადი სახსრების საჭიროება. ამიტომ სს „თელასის“ მიმართ მოთხოვნებისთვის ანარიცხები არ შექმნილა.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მთლიანად სამ უმსხვილეს ქართულ ბანკშია განთავსებული. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები არც გაუფასურებულია და არც ვადაგადაცილებული.

ანგარიშგების თარიღისთვის საკრედიტო რისკის მთლიანი მოცულობა იყო:

	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
სავაჭრო დებიტორული დავალიანება (მე-10 შენიშვნა)	2,584	4,695
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები (მე-12 შენიშვნა)	4,654	11,127
სასესხო მოთხოვნები (მე-11 შენიშვნა)	10,725	5,376
	17,963	21,198

ინგლისურ ენაზე გამოშვებული ორიგინალის თარგმანი

სს „ხრამჭესი 1“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

15. ფინანსური ინსტრუმენტები და რისკის მართვა (გაგრძელება)

(ბ) ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ კომპანიას გაუჭირდება ფინანსური ვალდებულებების შესრულება, რაც გულისხმობს მათ დაფარვას ფულადი სახსრებით ან სხვა რომელიმე ფინანსური აქტივით. ლიკვიდურობის მართვის მიმართ კომპანიის მიდგომაა, შეძლებისდაგვარად იმის უზრუნველყოფა, რომ ყოველთვის ჰქონდეს ვადამოსული ვალდებულებების დაფარვისთვის საკმარისი ლიკვიდურობა როგორც ნორმალურ, ისე სტრესულ პირობებში, დაუშვებელი დანაკარგების განცდისა და კომპანიის რეპუტაციისთვის საფრთხის შექმნის გარეშე.

ლიკვიდურობის რისკის გონივრული მართვა გულისხმობს საკმარისი რაოდენობის ფულადი სახსრების შენარჩუნებას და დაფინანსების ხელმისაწვდომობას საკმარისი საკრედიტო თანხების საშუალებით. კომპანიას მიმდინარე ვალდებულებები ძირითადად დაკავშირებული მხარეების მიმართ აქვს და მიმდინარე აქტივებიც დაკავშირებული მხარეებისგან აქვს მისაღები, ამიტომ ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ეს ანიჭებს კომპანიას საკმარის მოქნილობას ვალდებულებების დაფარვის / აქტივების მიღების ვადებთან მიმართებით, რაც აუცილებელია მომავალში ბიზნესის ადეკვატური ლიკვიდურობის უზრუნველსაყოფად. საანგარიშგებო თარიღისთვის კომპანიის მიმდინარე აქტივები აღემატება მიმდინარე ვალდებულებებს.

ქვემოთ მოცემული ფინანსური ვალდებულებების სახელშეკრულებო ვადები.

2019 წლის 31 დეკემბერი	საბალანსო ღირებულება	სახელშეკ- რულებო ფულადი ნაკადები	მოთხოვნამდე	0-დან 3 თვემდე	3 თვიდან 1 წლამდე	1-დან 5 წლამდე
ფინანსური ვალდებულებები						
საიჯარო ვალდებულება	67	80	–	7	20	53
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება (მე-14 შენიშვნა)	4,971	4,971	4,806	165	–	–
	5,038	5,051	4,806	172	20	53

2018 წლის 31 დეკემბერი	საბალანსო ღირებულება	სახელშეკ- რულებო ფულადი ნაკადები	მოთხოვნამდე	0-დან 3 თვემდე	3 თვიდან 1 წლამდე	1-დან 5 წლამდე
ფინანსური ვალდებულებები						
საიჯარო ვალდებულება	85	133	–	7	20	106
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება (მე-14 შენიშვნა)	4,846	4,846	4,486	360	–	–
	4,931	4,979	4,486	367	20	106

ინგლისურ ენაზე გამოშვებული ორიგინალის თარგმანი

სს „ხრამჭესი 1“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

15. ფინანსური ინსტრუმენტები და რისკის მართვა (გაგრძელება)

(გ) საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამომავლო ფულადი ნაკადების სამართლიანი ღირებულება ცვალებადი იქნება საბაზრო ფასების მერყეობის გამო. საბაზრო ფასები ორი ტიპის რისკს შეიცავს: საპროცენტო განაკვეთის რისკსა და სავალუტო რისკს. ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებზეც საბაზრო რისკები მოქმედებს, მოიცავს სესხებსა და გადასახდელ ანგარიშებს და მიმდინარე ანგარიშებს ბანკში.

ქვემოთ წარმოდგენილი მგრძნობელობის ანალიზები მოცემულია 2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. მგრძნობელობის ანალიზები მომზადდა იმ დაშვების საფუძველზე, რომ დავალიანების წმინდა თანხა, კურსებს შორის სხვაობის მიმართ მგრძნობელობა და ფინანსური ინსტრუმენტების პროპორციული წილი უცხოურ ვალუტაში მუდმივია.

კომპანიას აქვს საპროცენტო განაკვეთის რისკი იმის გამო, რომ ყველა მის ფინანსურ აქტივსა და ვალდებულებას ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთი აქვს.

სავალუტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება ან სამომავლო ფულადი ნაკადები ცვალებადი იქნება სავალუტო კურსის მერყეობის გამო. კომპანიისთვის დამახასიათებელი სავალუტო რისკი ძირითადად უკავშირდება უცხოურ ვალუტაში გამოხატულ ფინანსურ ვალდებულებებს.

კომპანია არ ახდენს სავალუტო რისკის წინააღმდეგ ჰეჯირებას. ქვემოთ პირობითი თანხებით მოცემულია კომპანიის სავალუტო რისკები:

	აშშ დოლარში გამოხატული	
	2019 წლის 31 დეკემბერი	2018 წლის 31 დეკემბერი
საეჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება	(4,806)	(4,486)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	232	292
რისკის ნეტო ოდენობა	(4,574)	(4,194)

აშშ დოლართან მიმართებით ლარის გამყარება/გაუფასურება 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მოგების ან ზარალის ქვემოთ წარმოდგენილ თანხებს შემდეგნაირად გაზრდიდა/(შემამცირებდა). ანალიზი ეყრდნობა სავალუტო კურსების მერყეობას, რომელიც კომპანიის აზრით მოსალოდნელი იყო ანგარიშგების პერიოდის ბოლოსთვის. ანალიზი ეფუძნება დაშვებას, რომ ყველა დანარჩენი ცვლადი, კერძოდ საპროცენტო განაკვეთები მუდმივი რჩება.

	გამყარება	გაუფასურება
2019 წლის 31 დეკემბერი		
აშშ დოლარი (20%-იანი ცვლილება)	915	(915)
2018 წლის 31 დეკემბერი		
აშშ დოლარი (20%-იანი ცვლილება)	839	(839)

ინგლისურ ენაზე გამოშვებული ორიგინალის თარგმანი

სს „ხრამჭესი 1“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

15. ფინანსური ინსტრუმენტები და რისკის მართვა (გაგრძელება)

(დ) სამართლიანი ღირებულებები

კომპანიის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების ანალიზი შესაძლებელია შემდეგნაირად:

		2019 წლის 31 დეკემბერი		2018 წლის 31 დეკემბერი	
		საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება	საბალანსო ღირებულება	სამართლიანი ღირებულება
ფინანსური აქტივები					
სავაჭრო დებიტორული დავალიანება (მე-10 შენიშვნა)	დონე 3	2,584	2,584	4,695	4,695
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები (მე-12 შენიშვნა)	დონე 1	4,654	4,654	11,127	11,127
სასესხო მოთხოვნები (მე-11 შენიშვნა)	დონე 3	10,725	10,725	5,376	5,376
ფინანსური ვალდებულებები					
საიჯარო ვალდებულება	დონე 3	67	67	85	85
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება (მე-14 შენიშვნა)	დონე 3	4,971	4,971	4,846	4,846

სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად გამოყენებული იყო შემდეგი მეთოდები და დაშვებები:

- ▶ ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების, სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანების და სავაჭრო დებიტორული დავალიანების სამართლიანი ღირებულება დაახლოებით ტოლია მათი საბალანსო ღირებულებისა, ამ ინსტრუმენტების დაფარვის მოკლე ვადის გამო;
- ▶ სასესხო მოთხოვნების და საიჯარო ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება გამოითვლება სამომავლო ფულადი ნაკადების ანგარიშგების თარიღისთვის არსებული საბაზრო განაკვეთებით დისკონტირებით.

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები იზღუდება ძირითადი საშუალებებით, რომლებიც გადაფასების მოდელის გამოყენებით ფასდება და სამართლიანი ღირებულების იერარქიის მე-3 დონეს განეკუთვნება.

(ე) კაპიტალის მართვა

კომპანიას არ აქვს კაპიტალის მართვის ოფიციალური პოლიტიკა, მაგრამ ხელმძღვანელობა ცდილობს კაპიტალის საკმარისი ბაზის შენარჩუნებას, რომ დააკმაყოფილოს კომპანიის საოპერაციო და სტრატეგიული მიზნები.

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

16. კაპიტალური დაბანდების ვალდებულება

ძირითადი საშუალებების შესყიდვის ხელშეკრულება

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კომპანიას გაფორმებული არ აქვს მიმდინარე ხელშეკრულებები ძირითადი საშუალებების შესყიდვის თაობაზე (2018 წ.: ხელშეკრულებები არ ჰქონდა გაფორმებული).

17. პირობითი ვალდებულებები

(ა) საგადასახადო გარემო

საქართველოს საგადასახადო სისტემა შედარებით ახალია და ხშირია საკანონმდებლო ცვლილებები, ოფიციალური განცხადებები და სასამართლო გადაწყვეტილებები, რომლებიც ხშირად ბუნდოვანი და ურთიერთსაწინააღმდეგოა და სხვადასხვაგვარად შეიძლება იქნეს გაგებული. თუ იმ წლის ბოლოდან, რომელშიც საგადასახადო კანონმდებლობა დაირღვა, ექვსი წელია გასული, საგადასახადო ორგანოებს არ აქვთ უფლება დააკისრონ დამატებითი გადასახადები, ჯარიმა ან საურავი.

ამ გარემოებებმა შეიძლება დამატებითი საგადასახადო რისკები შექმნან საქართველოში. ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ მან ადეკვატურად გაითვალისწინა საგადასახადო ვალდებულებები საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების საკუთარი ინტერპრეტაციის საფუძველზე. მაგრამ შესაბამისი ორგანოების ინტერპრეტაცია შეიძლება განსხვავდებოდეს კომპანიის ინტერპრეტაციისგან და თუ ისინი შეძლებენ თავიანთი ინტერპრეტაციის განხორციელებას, ამას შესაძლოა მნიშვნელოვანი ზეგავლენა ჰქონდეს ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ანგარიშგების თითოეული თარიღისთვის ხელმძღვანელობა აფასებს თავის საგადასახადო პოზიციას და განიხილავს იმ გარიგებებს, რომლებიც შეიძლება ეჭვქვეშ დააყენონ საგადასახადო ორგანოებმა. როდესაც ამის ალბათობა მაღალია, კომპანია ქმნის შესაბამის ანარიცხებს.

18. გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან

(i) გარიგებები ხელმძღვანელობასთან

კომპანიის ხელმძღვანელი გუნდის წევრებმა 2018 წლის განმავლობაში 125 ლარის ოდენობის ანაზღაურება მიიღეს (2018 წ.: 48 ლარი), რაც ასახულია ხელფასებში, ბონუსებსა და დაქირავებულ პირთა გასამრჯელოებში.

ინგლისურ ენაზე გამოშვებული ორიგინალის თარგმანი

სს „ხრამჭესი 1“

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

18. გარიგებები დაკავშირებულ მხარეებთან (გაგრძელება)

(ii) შემოსავალი

	გაყიდვები დაკავში- რებულ მხარეებზე 2019	გაყიდვები დაკავში- რებულ მხარეებზე 2018	დაკავში- რებული მხარეებისგან მისაღები თანხები 2019 წლის 31 დეკემ- ბრისთვის	დაკავში- რებული მხარეებისგან მისაღები თანხები 2018 წლის 31 დეკემ- ბრისთვის
ელექტროენერგიის გაყიდვა საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები (მე-6 და მე-10 შენიშვნები)	15,731	3,448	2,583	1,935

გაყიდვები ხდება სემეკის მიერ დამტკიცებული ტარიფებით.

(iii) სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება

	დაკავში- რებული მხარე- ებისთვის გადასახდელი თანხები 2019 წლის 31 დეკემ- ბრისთვის	დაკავში- რებული მხარე- ებისთვის გადასახდელი თანხები 2018 წლის 31 დეკემ- ბრისთვის
საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები მართვის მომსახურების გასამრჯელო (მე-14 შენიშვნა)	3,737	3,488
ტექნიკური მომსახურების გასამრჯელო (მე-14 შენიშვნა)	1,069	998
	4,806	4,486

(iv) გაცემული სესხები

2019 და 2018 წლების განმავლობაში კომპანიამ საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოსგან მისაღები დებიტორული დავალიანება გარდაქმნა გრძელვადიან სესხად (მე-11 შენიშვნა). 2019 წლის 31 დეკემბრისთვის სასესხო მოთხოვნების მთლიანი ნაშთი 10,725 ლარია (2018 წლის 31 დეკემბერი: 5,376 ლარი). 2018 წელს საპროცენტო შემოსავალმა 791 ლარი შეადგინა (2018 წ.: 352 ლარი).